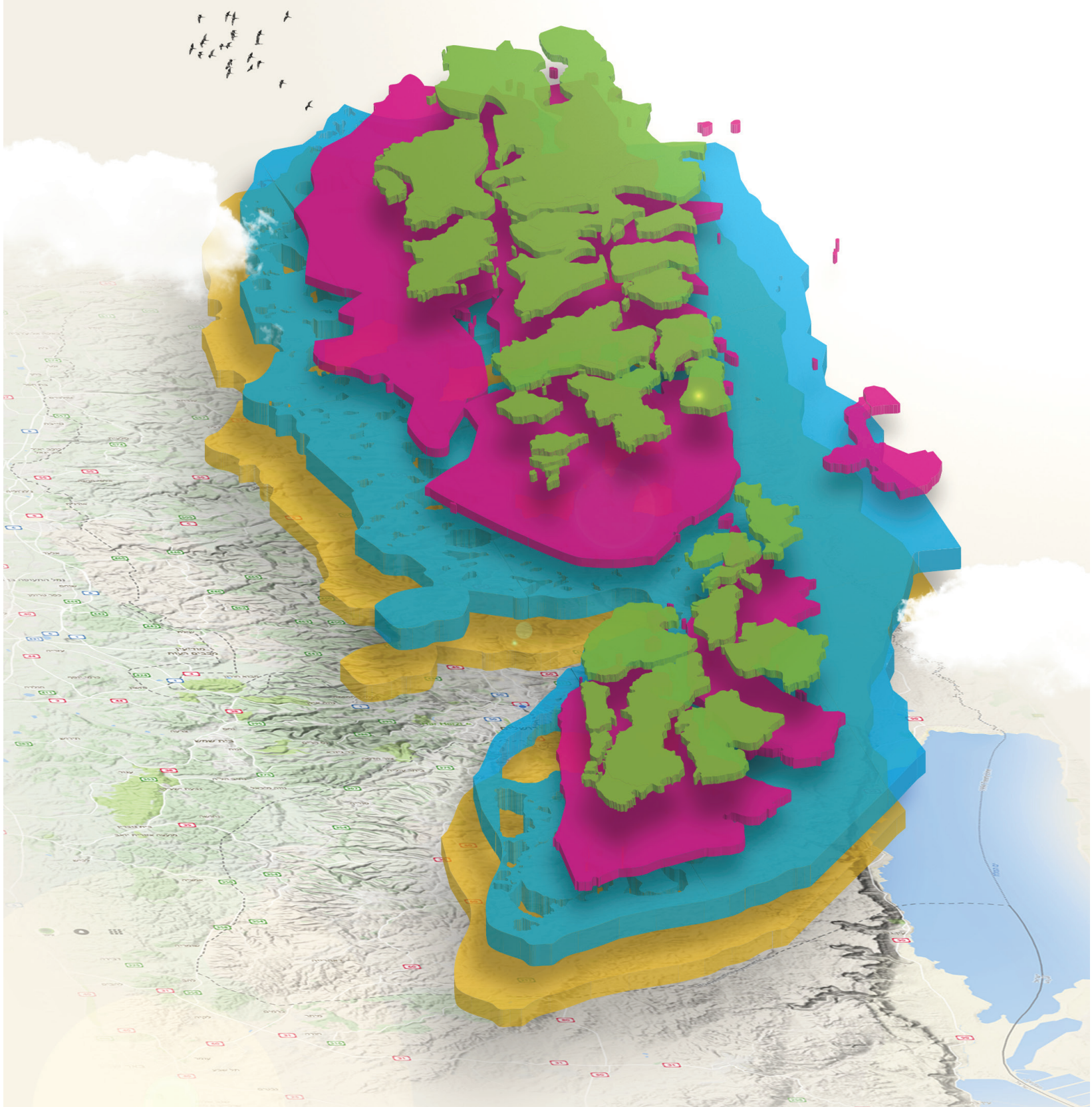

חשיבה חדשה על סכסוך ישן

חוברת תוכניות מדיניות

ישראל שלי
עושים ציונות

חשיבה חדשה על סכסוך ישראלי

חברת תוכניות מדיניות

תוכן עניינים

דבר יו"ר ישראל שלי	עמ' 4
דבר העורכת	עמ' 5
נתונים	עמ' 6
ריבונות מלאה	
בצלאל סמוטריץ	עמ' 14
משה פייגלין	עמ' 16
משפחת העצני	עמ' 20
קרוליין גליק	עמ' 22
ריבונות חלקית	
יואב קיש	עמ' 26
יועז הנדל	עמ' 30
ישראל אומן	עמ' 32
נפתלי בנט	עמ' 34
תוכנית אזורית	
אמיר אביבי	עמ' 38
יגאל כהן-אורגד	עמ' 42
תוכנית מחוזית	
ד"ר מרדכי קידר	עמ' 46

קוראות וקוראים יקרים,

אנחנו נמצאים בנקודת זמן היסטורית ומשמעותית. במשך שנים ניהל הימין בישראל קרב בלימה הרואי כנגד תכנית שתי המדינות וחלוקת הארץ. בפועל, הנסיגות הביאו עמן רק חוסר תקווה, דם והפקרות ביטחונית. זאת, לצד ניתוק ערכי מארץ ישראל ומהקשר לארץ.

כיום, המצב הגאו-פוליטי ביהודה ושומרון מחייב אותנו לאתר דרכים חדשות ויצירתיות שיתנו את המדיניות באזור, ביהודה ושומרון בפרט, בישראל בכלל ובמזרח התיכון ממבט על. לקיחת אחריות על גורלנו, תוך דבקות בערכים ובאידאולוגיה, לצד פרגמטיזם. דבקות ב"למה" בלי לנטוש את ה"איך".

לאחר עשרות שנים בהן הצגנו בעיקר מה לא כדאי ומה מסוכן לעשות, אנחנו היום בשלים להציג מה כן- ואיך. זאת, תוך לקיחת אחריות אמתית על גורלנו ועל עיצוב עתיד מדינת ישראל.

העיסוק ב"סכסוך" הוא עיסוק אינטנסיבי ולא-סטרילי, אבל חשוב מאין-כמוהו. אנו מזיזים את הפתרון היחיד שהיה עד היום על השולחן, "תכנית שתי המדינות", לטובת תכניות אחרות, יצירתיות ופותרות אופקים חדשים. לסכסוך מורכב ראוי להתאים תכנית מורכבת ולא סיסמאות אוטופיות שכוללות הימור על גורלנו.

המצב ביהודה ושומרון הוא מצב מורכב ומצריך חשיבה מחוץ לקופסא ומחוץ לפרדיגמות הרגילות. מתוך הבנת המצב ומרכיביו השונים, ניתן יהיה לצמוח ולהצמיח אלטרנטיבות המחברות לשטח ולחזון, ונותנות מענה מיטבי. הדיון כאן נערך מתוך נקודת מוצא ברורה: הארץ הזו שייכת לנו, לעם ישראל. לא סתם הגיע העם היהודי לארץ ישראל ובנה בה את ביתו הלאומי. יהודה ושומרון הם חלק אינטגרלי בסיפור הציוני והיהודי, חשיבותם מכרעת בכל המובנים. עם החשיבות מגיעה גם המורכבות ואיננו מתעלמים מהאתגרים, אלא פונים להתמודדות עמם.

חשוב להניח את הקווים המנחים על השולחן: זו תהיה טעות לחפש תכנית הוליסטית שתיתן מענה לכל הבעיות והאתגרים. התכנית הצופה פני עתיד צריכה להיות מושתתת על עקרונות שנעים במקביל, תוך מתן גמישות מרבית לכל אחד מהם, ולא מקובעת. בנוסף, לא נכון לחפש "פתרון עכשיו" אלא להניח את קווי היסוד ההדרגתיים למען העתיד, תוך התאמה לתמורות המשמעותיות שעובר המזרח התיכון.

הרעיונות שהצטברו בחוברת הזו הינם רעיונות מורכבים, פורצי דרך, מעזים וחושבים מחוץ לקופסא. הם ענו על קריטריונים מובחנים, נאספו במשך זמן רב, ונערכו לטובת הקוראים בצורה מסודרת ומתמצתת. זו משימה לאומית חשובה, ואנחנו נכונים לה, מוכנים לאתגרים ולא בורחים מהם.

מאחלת לכם קריאה נעימה עם ראש פתוח.

שרה העצני כהן

יו"ר תנועת 'ישראל שלי'

**"זהו הריאליזם האמיתי:
לשאוף לגדולות, לא לבוז לקטנות."**

מנחם בגין

במשך עשרות שנים, ועל אף שלא חסרו בימין אנשי הגות ומדינאים, הרעיון המרכזי שנשמע בקול גדול הוא סיסמת "שתי מדינות לשני עמים". פעם אחר פעם התרסק החלום אל קרקע המציאות, אבל אף אלטרנטיבה לא הובאה אל שולחן הדיונים הישראלי. שרה, היו"רית המופלאה שלנו, יצאה לפני שנתיים וחצי למסע שהצית שיח שנשמע היום כמעט טריויאלי: מסע אל הרעיונות של "מה כן".

בשנים האחרונות צפים ועולים יותר ויותר קולות שמציעים אלטרנטיבה. מדינאים, מצביאים, אקדמאים ואזרחים מן השורה בחנו מקרוב את מציאות חייו של המפעל הציוני ומציעים התמודדות עם הסוגיות כבדות-המשקל שמונחות לפתחו: דמוגרפיה, זהות, זכויות אדם, כלכלה, ביטחון וחוסן חברתי.

בחוברת הזו כינסנו מספר רעיונות בולטים, וביקשנו למדוד כל תכנית מדינית לפי פרמטרים ברורים: מה יהיו הגבולות החדשים, מי ישלוט בשטח, ואיזה מענה יינתן לשאלת האזרחות והזכויות.

התכניות הופיעו במהלך השנים בבמות שונות: חלקן הגדול קיבלו במה בסדרת הראיונות שערכה שרה בעיתון "מקור ראשון" החל מקיץ 2016; חלקן פורסמו באינטרנט, באתרים ייעודיים או בסרטוני יוטיוב; וחלקן בבמות כתובות נוספות כמו כתב העת "השילוח".

אפשר (וכדאי) לדון על היתרונות והחסרונות של כל תכנית, אבל דבר אחד צריך לזכור: דרושים אומץ ויושרה כדי לפרסם תכנית משלך, על אחת כמה וכמה אם מדובר באיש ציבור. הרבה יותר פשוט להישאר במגרש של הצהרות עמומות, במקום להגיש רעיונות לקהל הרחב שחור על גבי לבן. במהלך עבודת העריכה פניתי לכל הוגי התכניות שבחוברת והזמנתי אותם לעבור על הדברים, להעיר ולחדד. לשמחתי, רובם המוחלט נענה והסכים לחלוק בנדיבות מזמנו כדי לענות על השאלות הקשות, להבהיר, לסייג ולעתים גם להודות בענווה גמורה שלכל פתרון מעשי יש חסרונות. אני מודה לכולם מקרב לב על התהליך המרתק. זו דוגמה ומופת בעיניי למנהיגות שמחוברת לעם, להגות שמחוברת למציאות, ולכך שרעיון טוב יכול להיות נגיש וברור לכל מי שמעוניין להכיר אותו.

ישנם רעיונות נוספים, שלא הגיעו לחוברת הזו. ישנם עוד דיונים פורים ויוזמות רבות; הפרדיגמה שונתה. לכולם ברור שישראל צריכה לשים בראש סדרי העדיפויות את האינטרס הלאומי שלה ולנקוט בצעדים חד-צדדיים; לכולם ברור שפתרון הסכסוך עובר בהכרח דרך שיפור חייו של הפרט; קולות הולכים וגוברים קוראים לבטל את הסכמי אוסלו ולהתחיל לחשוב אחרת.

יש במדינת ישראל ימין ערני, אינטליגנטי ולא פחות מכך - מודע לקשיים. ימין שמחוייב לשלום האדם ולזכויות האדם לא פחות מאשר לשלמות הארץ, ימין ערכי ובעל תקווה וחזון שרחוקים ממשיחיות הרסנית. ימין שמכיר היטב את אמנות הפשרה ונותן מענה מרענן לשאלות ותיקות.

השעה כשרה להפסיק לדשדש ולהתחיל לבנות את המחר של מדינת ישראל.

ליאורה לויאן
עורכת

קמ"ד

שבת יהודה ושומרון

ק"מ
ל
רומב

1717

125
ק"מ
אור

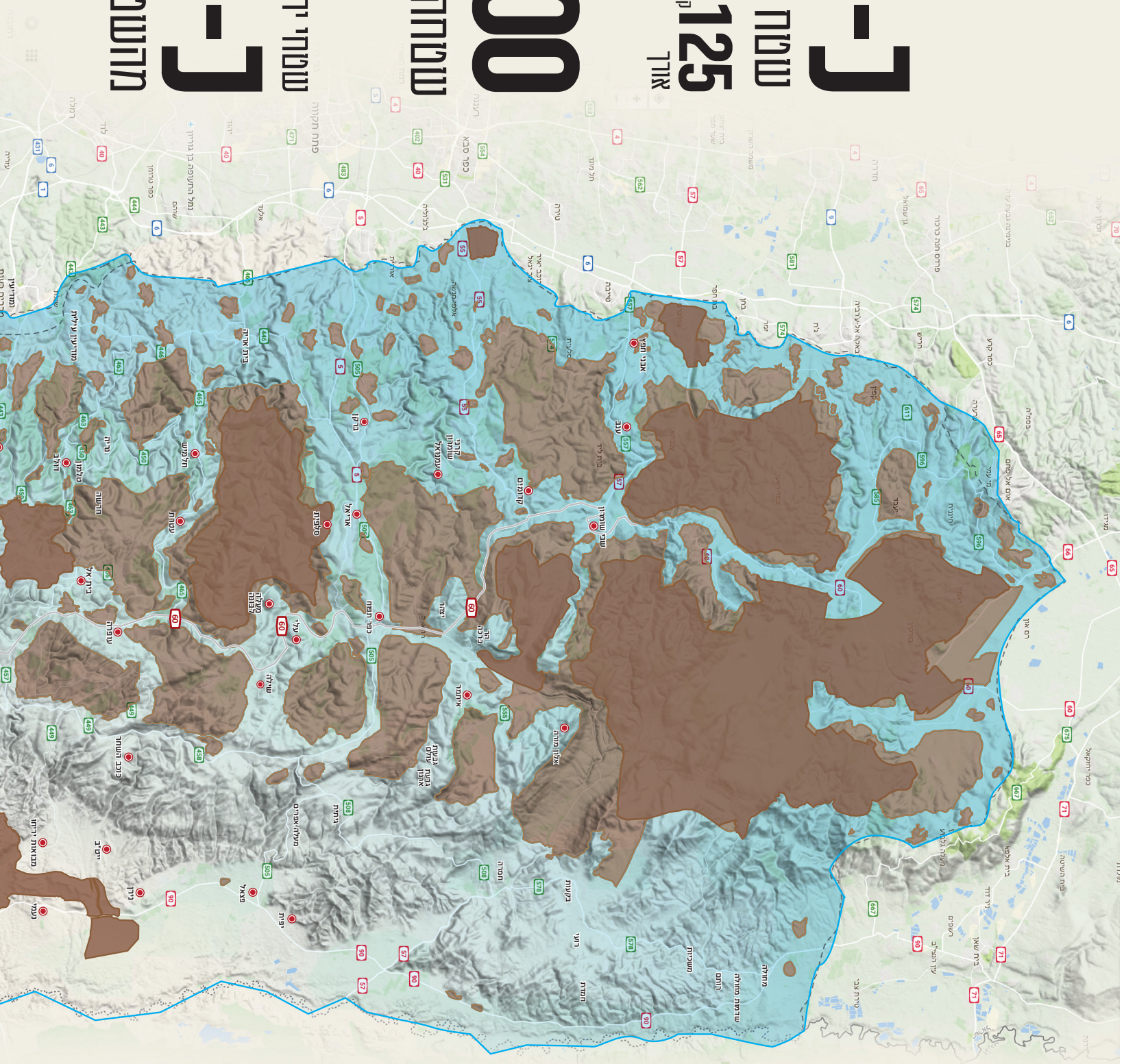
קמ"ד

עטמה של מדינת ישראל

עמית' יהודה ושומרון מהווים

20%

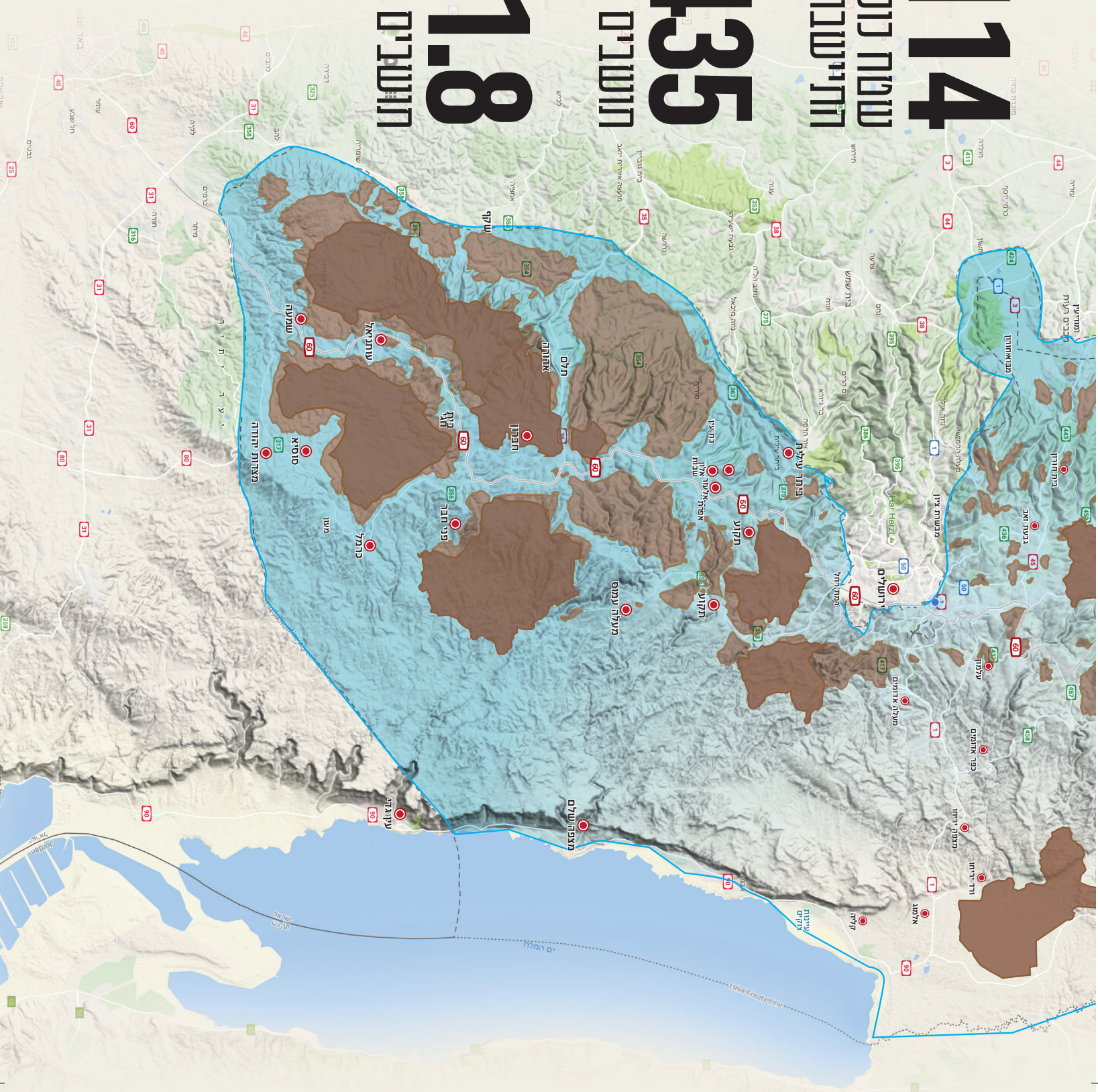
מהשטח שבין הירדן לים

114 קמ"ר
שטח כולל של
חתי"שבות יהודית

435 אלף
תושבים יהודים

1.8 מיליון
תושבים ערבים

עיסוק בשאלת עתיד יהודה ושומרון מצריך התבססות על עובדות והיכרות עם השטח. לכן, כינסנו מספר מושגי-יסוד ונתונים חשובים שיהוו תשתית לדיונים בהמשך. קריאה במושגים תוביל להבנה כי המציאות בשטח סבוכה באופן יוצא דופן, ולכן ניסינו לתאר אותה דווקא בשפה פשוטה, הזמינה גם למי שאין לו הכשרה משפטית. כמעט על כל נתון שקשור ליהודה ושומרון יש מחלוקת (גם על נתונים אובייקטיביים לכאורה, כמו מספר יישובים), ולכן ציינו במקומות הנצרכים מה המקור לנתונים.

חלוקת השטח בהסכמי אוסלו: שטחי A, B ו-C

במסגרת הסכמי אוסלו חולקה השליטה בנושאים אזרחיים וביטחוניים ביהודה ושומרון בין הרשות הפלסטינית למדינת ישראל. לחלוקה הזו יש שלוש רמות:

שטחי A - כ-18% משטחי יהודה ושומרון, הנמצאים תחת שליטה מוחלטת של הרשות הפלסטינית, הן בנושאי ביטחון והן בנושאים אזרחיים. הכניסה לישראלים היתה אסורה החל משנת 2000 (אם כי האיסור נאכף בעיקר על יהודים ישראלים). במבצע חומת מגן (2002) נכנס צה"ל בשנית למרכזי הערים הפלסטיניות שבשטחי A, עקב אוזלת ידה של הרשות הפלסטינית מול הטרור המשתולל של האינתיפאדה השנייה. מאז, צה"ל נכנס לשטחי A באופן כמעט חופשי לצורך מיגור ומניעה של טרור.

שטחי B - כ-22% מהשטח, הנמצאים תחת שליטה אזרחית של הרשות הפלסטינית ושליטה ביטחונית של ישראל. שטח B כולל את האזורים הכפריים, הקטנים יותר מהערים, שמצויים בקרבת ההתיישבות היהודית.

שטחי C - כ-60% משטח יו"ש הנמצאים תחת שליטה מלאה של ישראל. השטח כולל את היישובים היהודיים והדרכים אליהם, שטחי אש צבאיים, בסיסים ושטחים פתוחים. שטח C הוא שטח בעל רצף טריטוריאלי, חיים בו כל היהודים המתגוררים ביו"ש ובהשערה כ-100 אלף ערבים.

שחקנים בשטח

כיוון שהחוק הישראלי לא הוחל על שטחי יהודה ושומרון, הנושאים הביטחוניים והאזרחיים שניהם מנוהלים על-ידי זרועות של צה"ל, בתיאום (בעניינים הרלוונטיים) עם הרשות הפלסטינית. העדר הריבונות יוצר מרחב שנכנסים אליו גופים רבים, שריבויים מעצים את המורכבות (ויש שיאמרו, חוסר הסדר) שבניהול החיים האזרחיים ביו"ש ליהודים וערבים כאחד.

צה"ל - אחראי על הביטחון השוטף בשטחי C ו-B, ומבצע פעולות מיוחדות ומעצרים בשטחי A.

המשך

הרשות הפלסטינית (רש"פ) - הגוף השלטוני הפלסטיני הרשמי שהוקם כחלק מהסכמי אוסלו. הרש"פ חולשת כמעט על כל האוכלוסיה הפלסטינית בשטחי יו"ש, ואחראית על החיים האזרחיים (בריאות, חינוך, כלכלה וכו') בשטחי A ו-B, ועל נושא ביטחון בשטחי A. לרשותה עומדים גופי ביטחון שונים כמו משטרה, מודיעין וכד' הפועלים באופן עקרוני בתיאום עם צה"ל, אם כי לא פעם היו שותפים מלאים לפעולות טרור, כאשר הדוגמה הזכורה ביותר היא הליניץ' ברמאללה, שהתרחש בשנת 2000 בתוך תחנת משטרה המקומית ובהשתתפותם של שוטרים.

אלוף פיקוד מרכז - מאחר ומדינת ישראל קיבלה על עצמה הוראות מדיני המלחמה של המשפט הבינלאומי, הסמכות החוקית בשטחי יו"ש מסורה לידי של המפקד הצבאי, בהתאם להוראות דינים אלו. בפועל מדובר במפקד פיקוד מרכז שאזור יו"ש מצוי בגזרתו. כל פעולה או שינוי חוקי בשטח צריך לקבל את הסכמתו.

מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) - קצין בדרגת אלוף העומד בראש יחידה במשרד הביטחון שאחראית להוציא לפועל את מדיניות הממשלה בשטחי יו"ש. המתפ"ש אחראי על תיאום בין הממשלה, צה"ל, הרשות הפלסטינית, ארגונים בינלאומיים וארגוני חברה אזרחית - הן בכל הקשור לחיים האזרחיים ברחבי יו"ש (של יהודים וערבים כאחד - לדוגמה, יצירת תשתיות, תכנון יישובים וכו'), והן בכל הקשור לביטחון.

המנהל האזרחי - גוף צבאי המנהל את העניינים האזרחיים באזור, בכפוף לאישור מתאם פעולות הממשלה בשטחים. יחידות המנהל האזרחי משמשות בתפקיד מקביל למשרדי ממשלה, כאשר כל מטה מופקד על נושא אחר: מים, חשמל, רווחה, תעסוקה, מקרקעין, איכות הסביבה, ארכיאולוגיה, תחבורה וכן הלאה. למנהל יש גם יחידת פיקוח שעוסקת באכיפת החוק בשטחי C, ובנוסף, הוא אחראי על ההיבטים האדמיניסטרטיביים של תושבי יו"ש הערביים כמו היתרי כניסה לישראל, אישורי תנועה ברכב וכד'.

מנהלות תיאום וקישור (מת"ק) - נציגות של המתפ"ש המהוות משרד תיאום ממשי בין האוכלוסיה האזרחית הפלסטינית לבין צה"ל ומדינת ישראל. תושבים פלסטיניים יכולים לפנות ישירות לקבלת הקהל במת"ק הקרוב אליהם כדי להסדיר עניינים אזרחיים כמו היתרי עבודה וכניסה לישראל. מלבד מתן השירות לאוכלוסיה הפלסטינית, המת"ק אחראי גם על תיאום בין צה"ל למנגנוני רש"פ בנושאי ביטחון שוטף, ועל אכיפת חוקי תכנון ובניה בשטחי C.

ארגונים בינלאומיים - יותר ממאה ארגונים וקונסוליות עוסקים בפרוייקטים בתחומים שונים ביו"ש, החל מסעד ורווחה ועד תשתיות ובינוי. חלק גדול מהן נמצא בתיאום כלשהו עם המתפ"ש, אך רבות (בוודאי אלו בעלות אג'נדה פוליטית) פועלות על דעת עצמן ומתנגדות לכל שיתוף פעולה עם מי שנתפס כזרוע של הכיבוש הישראלי.

דמוגרפיה פלסטינית

מספר התושבים הערבים ביהודה ושומרון הוא נושא שנוי במחלוקת, כיוון שהמקורות שנהוג להישען עליהם, ובמרכזם - הלמ"ס הפלסטיני, התבררו כלא אמינים. לדוגמה, הלמ"ס הפלסטיני ספר את 300 אלף תושבי מזרח ירושלים פעמיים, וממשיך לספור גם את מי שהיגר משטחי יו"ש לפני יותר משנה. מחקר שערך הצוות האמריקאי-ישראלי למחקרים דמוגרפיים, בהובלת יורם אטינגר, מתבסס על נתונים אחרים - כמו נתוני משרד הבריאות הפלסטיני לגבי מספר זריקות שניתנו לילדים - כדי להגיע לנתון מדויק יותר. המסקנה של צוות המחקר היא שמספר הפלסטינים ביו"ש לא עלה על 1.8 מיליון נכון לשנת 2017.

איזה חוק חל על יהודה ושומרון?

מדינת ישראל נמנעה לאורך השנים מלהחיל את המשפט הישראלי על שטחי יו"ש. החוק הישראלי חל על תושבי יו"ש היהודים אך לא על שטחי יו"ש. כלומר, חוקים כמו מס הכנסה, פיקוח מוצרים וכיוצא ב"חלים בשטחי C, אך דיני המקרקעין ודיני תכנון ובניה - לא (בעגה משפטית: חוק פרסונאלי ולא טריטוריאלי). הדינים הטריטוריאליים, כמו דיני מקרקעין, והדין הפרסונאלי החל על תושבי שטח C הפלסטינים, נובעים משני רבדים של מערכות חוקיות: הראשונה - החוק שחל באזור עד שנת 67', כלומר החוק העות'מאני, בתוספת השינויים שנעשו בו בידי שלטונות המנדט הבריטי ולאחר מכן בידי השלטון הירדני (מדינת ישראל החליטה שכל עוד היא לא מספחת את השטח, היא תכבד את מערכת החוקים שקדמה לכיבוש); והשני - צווי אלוף פיקוד שבאמצעותם עושה מדינת ישראל שינויים חוקיים נצרכים. בית המשפט העליון גם החיל את הדין הישראלי בתחום יחסי העבודה על פלסטינים שעובדים בתחום יישובים ישראליים, מכוח עקרון השוויון ומכוח המשפט הבינ"ל.

מהו מעמדה של מדינת ישראל ביהודה ושומרון?

מחלוקת עמוקה מתנהלת בשדה המשפטי והפוליטי בשאלה אם שטח יו"ש הוא "כבוש" או שטח הנתון ב"תפיסה לוחמתית", כאשר לכל הגדרה יש משמעויות משפטיות שנגזרות ממנה. עמדתה המסורתית של המדינה, כפי שהוצגה לאורך השנים בבג"ץ, היא שמדובר ב"שטחים מוחזקים" שהמדינה מחילה עליהם מרצונה הטוב את ההוראות ההומניטריות מדיני המלחמה שבמשפט הבינלאומי. עם זאת, רבים טוענים כי מדינת ישראל היא כוח כובש, וממילא היא כפופה להגבלות החוקיות הרבות שעלולות לחול על כוח כזה. עבור הטוענים כך, המשמעות היא שעצם ההחזקה של מדינת ישראל בשטחי יו"ש היא בלתי חוקית מיסודה. אולם, על אף שזו עמדה המקובלת היום בעולם, ניתוח משפטי של הסוגיות הרלוונטיות מציב קושי רב בפני עמדה זו: ראשית, מפני שניתוח של אמנת ז'נבה מעלה שהיא איננה מדברת על מציאות כמו זו שנוצרה במדינת ישראל, והעידו על כך גם חלק ממחברי האמנה; שנית, מכיוון שישראל כבשה את השטח במלחמת הגנה ולכן גם על-פי הדין הבינלאומי (אמנת האג, סעיף 43) היא רשאית להחזיק בו עד שיושג הסדר שיבטיח את בטחונה; ושלישית, לישראל הזכויות החזקות ביותר על השטח - יותר מירדן, שסיפחה את השטח אחרי שנת 48' וסיפוחה מעולם לא הוכר על-ידי הקהילה

הבינלאומית, ויותר מהפלסטינים שמעולם לא היתה להם ריבונות ביו"ש. כתב המנדט הבריטי קובע ש"שום שטח ארץ-ישראלי לא יינתן... למעצמה זרה כלשהי ולא יושם באיזה שהוא אופן תחת שלטונה". כיוון שהמנדט ניתן לבריטניה על-ידי חבר הלאומים (בוועידת סן-רמו, ב-1920), הרי שתוכן כתב המנדט מהווה הכרה בינ"ל בזכותו של הבית הלאומי היהודי להיות ריבון יחיד על שטחי ארץ ישראל המערבית. עם הקמת האו"ם, עוגן כתב המנדט במגילת האומות המאוחדות המעגן את כל ההסכמים והחוקים הבינלאומיים הקודמים (פרק 12, סעיף 80). תכנית החלוקה, עליה הצביע האו"ם בכ"ט בנובמבר '47 לא מבטלת את כתב המנדט למרות שהיא כוללת הקמת מדינה ערבית, כיוון שהעולם הערבי ובתוכם ערביי ארץ ישראל דחו את התכנית ופתחו במלחמה.

מהו מעמדה של ההתיישבות היהודית על אדמות יהודה ושומרון?

סוגיית המקרקעין ביהודה ושומרון היא מהנושאים הסבוכים ביותר במשפט הישראלי. עד שנת '79 הוקמו יישובים יהודיים באמצעות צווי תפיסה צבאית, כאשר צה"ל מצהיר שכדי לממש את שליטתו הביטחונית בשטח הוא זקוק לנוכחות של יישובים יהודיים. בשנת '79 קבעה ממשלת בגין שכל בניה של יישובים חדשים תיעשה על אדמות שאין עליהן בעלות פרטית, כלומר אדמות מדינה (במקביל נעשה תהליך ארוך ויסודי, בהובלתה של המשפטנית פליאה אלבק, כדי לסמן בדיוק באלו אדמות מדובר).

בשנת 2012 הקימה הממשלה ועדה בראשות שופט ביהמ"ש העליון בדימוס אדמונד לוי. דו"ח הוועדה (דו"ח לוי) קבע כי ישנה הזכות ליהודים להתיישב בכל רחבי יהודה ושומרון ובוודאי בחלקים הנתונים לשליטה ישראלית, מכוח ההסכמים עם הרשות הפלסטינית (הכוונה להסכמי אוסלו).

חוק ההסדרה

"החוק להסדרת ההתיישבות ביהודה ושומרון" נועד להסדיר משפטית את מעמדם של בתים שנבנו בתום לב, באופן חלקי או מלא, על קרקעות שבדיעבד התברר שאינן בבעלות ברורה של המדינה. החוק איננו מפקיע את הקרקע מבעליה אלא את זכויות השימוש בקרקע, ומפצה את בעלי הקרקע ב-125% מהסכום המגלם את ערכו של השימוש בקרקע. לחלופין, בעלי הקרקע יכולים לבקש קרקע אחרת. החוק אושר בכנסת בפברואר 2017 אך הוקפא על-ידי בג"ץ עד לבירור העתירות שהוגשו נגדו.

ריבונות מלאה

ריבונות מלאה

בצלאל סמוטריץ

תקווה אחת

תכנית ההכרעה הישראלית

חבר כנסת מטעם "מפלגת האיחוד הלאומי-תקומה" בבית היהודי. עורך-דין בהכשרתו, מייסד עמותת "רגבים". בכנסת ה-20 הוא משמש כסגן יושב ראש הכנסת, חבר בוועדת הכספים וחבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה.

רציונאל

"שלום לא יהיה כאן כל עוד תיוותר על כנה תפיסת המוצא שנגזר על הארץ הזו להכיל בקרבה שני קולקטיבים בעלי שאיפות לאומיות סותרות. אם כך הדבר, גם נכדינו ונינינו ייאלצו להמשיך לחיות על החרב.

התנועה הלאומית הפלשתינית היא תנועת-שלילה לציונות, ובתור שכזו אין היא מסוגלת לעשות איתה שלום. זו הסיבה שהפלשתינים מסרבים לדרישה המינימלית של מדינת ישראל להכיר בזכותה להתקיים כמדינה יהודית... אנו, היהודים, לא נוותר על שאיפתנו הלאומית למדינה עצמאית בארץ ישראל, המדינה היהודית היחידה בעולם. מכיוון שכך, מי שייאלץ לוותר על השאיפה למימוש זהותו הלאומית כאן בארץ ישראל הוא הצד הערבי."

- נדרשת תכנית שאיננה מציעה את המשך ניהול הסכסוך בעצימות נמוכה אלא הכרעה.

- המפעל הציוני של שיבת עם ישראל לארצו הוא המפעל הצודק והמוסרי ביותר שהתרחש בעולם במאות השנים האחרונות בפרספקטיבה היסטורית, בינלאומית ודתית. האמונה בצדקת דרכנו היא הנותנת לנו תוקף מוסרי לצנח ולהכריע את השאיפה הערבית הסותרת.

- האתגרים שמדינת ישראל נדרשת להתמודד איתם הם חסרי תקדים, ולכן גם הפתרון יכול וצריך להיות מקורי וחסר תקדים. ישנן מדינות נוספות שנמצאות בסכסוך, אך אין עוד מדינה שהוקמה לאחר ניסיונות להשמדת עם, מוקפת שלל מדינות שרוצות להשמיד אותה, ומתמודדת כל העת עם איומים מבית.

- האמירה לפיה "הטרור נובע מייאוש" היא שקר. הטרור נשען על התקווה להשיג באמצעותו הישגים, ובראשם - להחליש את החברה הישראלית ולא לא אחרת להסכים להקמת מדינה ערבית בארץ ישראל.

- האמירה לפיה לא ניתן "לדכא" את השאיפה הערבית לביטוי לאומי בארץ ישראל - איננה נכונה. זה הצליח עם ערביי ישראל לאחר הקמת המדינה, וזה יכול וצריך לעבוד באותה הדרך גם ביהודה ושומרון.

- מוסריות של פעולה נמדדת במבחן התוצאה שלה ולא בהכרח במבט ראשון. רצינו להיות "מוסריים" ולא "לשלוט בעם זר" ויצאנו מרצועת עזה, ומאז ללא כל ספק החיים של הערבים תושבי הרצועה נפגעו קשות.

- החלוקה לממשלים מוניציפליים אזוריים מפרקת את הקולקטיב הלאומי הפלשתיני ואת השאיפות לממש אותו, אך במקביל גם משמרת את החלוקה השבטית-חמולתית ולכן מאפשרת קיום של מערכת יציבה לניהול חיי היום-יום.

גבולות

- החלת ריבונות מלאה על יהודה ושומרון, פרישת תשתיות להתיישבות נוספת ועידוד יהודים להתיישב ברחבי האזור.

אזרחות וזכויות

- לערבים יוצעו שלוש אופציות:
 1. לוותר על השאיפה הלאומית הפלסטינית ולחיות בדו-קיום כתושבים.
 2. הגירה מרצון, עם סיוע ישראלי נדיב.
 3. מי שימשיך להילחם - יטופל בנחישות על-ידי כוחות הביטחון.
- מודל התושבות יבוסס על ניהול קהילתי עצמי בחלוקה לשש מנהלות מוניציפליות אזוריות שלא יהיו בהן מאפיינים לאומיים. שטחי המנהלה יחולקו בהתאם לחלוקה שמתרחשת היום בשטח לפי חמולות: חברון, בית לחם, רמאללה, יריחו, שכם וג'נין.
- במידה ולא יהוו איום ביטחוני, יוכלו תושבי המנהלות המוניציפליות האזוריות ליהנות מחופש תנועה ומזכות כניסה ליישובים הישראליים ביהודה ושומרון ולתחומי מדינת ישראל.
- בשלב הראשון, זכות ההצבעה של התושבים תהיה מוגבלת לבחירות מוניציפליות, ולא תהיה להם זכות הצבעה לכנסת. בהמשך, יש לדון במספר אפשרויות:
 1. הגעה להסדר אזורי רחב עם ירדן שבמסגרתו יוכלו ערביי יהודה ושומרון להצביע לפרלמנט הירדני.
 2. שינוי חוקתי שיפצל בין הגוף שבו מתקבלות החלטות אזרחיות לבין הגוף שבו מתקבלות החלטות לאומיות - ושיתוף ערביי יהודה ושומרון בהחלטות האזרחיות.
 3. מתן אזרחות מלאה, לרבות זכות הצבעה לכנסת, בהתאם לכמות התושבים הערבים שיבקשו לעשות זאת ובמקביל לגילוי נאמנות מוחלטת למדינה היהודית וגיוס שירות צבאי, בדומה להתנהלותם של האזרחים הדרוזים.

שליטה בשטח

- המנהלות המוניציפליות יהיו אחראיות על החיים הכלכליים והאזרחיים, וינהלו קשרי גומלין בתחומים האלו בין לבין עצמן ובין לבין הרשויות השונות במדינת ישראל.
- מעבר לתחום המוניציפלי שיתנהל כמו בכל הארץ, מדינת ישראל תהיה הריבון היחיד בכל שטח ארץ ישראל.

משה פייגלין ריבונות ושמירה על זהות

מקים מפלגת "זהות" ומשמש כיו"ר שלה, ח"כ לשעבר מטעם הליכוד. היה ממקימי "זו ארצנו", תנועת התנגדות להסכמי אוסלו. כתב מספר ספרים וביניהם "מלחמת החלומות" ו"במקום שאין אנשים", שיצא לאור לאחרונה עם תוספות תחת השם "קץ הנורמליות".

רציונאל

"אני לא רוצה להתחיל עם הפתרון אלא עם המטרה. כששואלים 'מה הפתרון שלך', אני עונה: הפתרון למה? השאלה היא, לאן אנחנו רוצים להגיע?"

המטרה שלי היא יצירת תשתית מדינית למימוש זהותה היהודית של מדינת ישראל. באוסלו השמאל יצר תודעה. היום כולם מדברים על שתי מדינות וחלוקת הארץ. אנחנו שבוים בתודעת אוסלו, מימין ומשמאל, ומזה הכול מתחיל."

- השאלה שצריך לשאול היא מה יתרום לכך (או יפגע בכך) שתתקיים כאן מדינה יהודית משגשגת לעוד דורות רבים. הפתרון צריך להיות ארוך-טווח ומכוון אל "נצח ישראל": קיום יהודי נצחי בארץ ישראל.
- "עם אחד, ארץ אחת, אלוהים אחד" - מדינת ישראל היא ארצו של העם היהודי וצריכה לבטא את הזהות של העם הזה. בתפיסה הזו כלולה שלילה מוחלטת של רעיון מדינת כל אזרחיה.
- התכנית מאפשרת שמירת זכויות האדם ומזעור הפגיעה בהם, בניגוד לפגיעה המתרחשת היום הן באוכלוסיה היהודית והן באוכלוסיה הערבית.
- למדינת ישראל יש עילות לבטל את הסכמי אוסלו מיידית, וממילא לבטל את החלוקה לשטחי A, B ו-C.

גבולות

- החלת ריבונות מלאה בכל ארץ ישראל, כשהגבול הוא נהר הירדן.
- "השולט בהר שולט בארץ" - סילוק הווקף מהר הבית, ומימוש הריבונות הישראלית להסדרת המקום כמקודש ליהודים. הר הבית צריך להיות בטוח ונגיש כמו הכותל, עם נוכחות של דגל ישראל. כמו כן, על מדינת ישראל לתקן את "חוק המקומות הקדושים" ולהוסיף אליו את הר הבית.

אזרחות וזכויות

• לתושבים הערבים יוצעו שלוש אפשרויות:

1. הגירה מרצון תמורת סל הגירה נדיב.
2. מתן תושבות קבע, בסגנון "גרין קארד", למי שיצהיר נאמנות גלויה למדינת ישראל כמדינת העם היהודי.
3. מסלול קבלת אזרחות למעטים, לפי האינטרס הישראלי. המסלול מיועד לאלו שיקשרו את גורלם עם גורל העם היהודי, כפי שעושים היום הדרוזים.

• סל ההגירה הנדיב לא יישען על תקציב המדינה אלא על המשאבים שמוקצים היום לפתרון שתי המדינות, כמו שמירה, מחלקת נפגעי פעולות איבה בביטוח הלאומי, רכישת הנדל"ן מהפלסטינים שמבקשים להגר, ועוד. תחשיב מדוקדק מראה שמדינת ישראל תצא מרווחת כלכלית ממהלך כזה.

• מי שנלחם בישראל או מסית לטרור - יחוסל או יגורש.

שליטה בשטח

- מדינת ישראל תהיה הגורם היחיד בין הירדן לים שמופקד על הביטחון, ואחרי החלת השליטה הביטחונית תוכל גם להחיל ריבונות. הדבר לא מצריך חקיקה כיוון שהחוק שחוקקה הכנסת הראשונה, אשר שימש להחלת הריבונות לאחר מלחמת העצמאות, עדיין קיים.
- בערים הערביות יהיו תחנות משטרה ישראליות, כמו שהיו עד הסכמי אוסלו.
- התערבות המדינה צריכה להיות מינימלית - גם ביהודה ושומרון וגם בתל אביב. המדינה תדאג לביטחון ולמערכת משפט, וכל השאר, כמו חינוך ובריאות, יהיו בידי האזרחים. תושבי יו"ש הערביים ישלמו מסים כמו כולם.

שאלות

אתה חושב שבכלל תהיה היענות להגירה מרצון?

ערכנו ניסוי קטן, ובו פרסמנו מודעה באתרים ערביים עם הצעה להגר ולעבוד בגרמניה. לצורך כך מצאנו חברת כוח אדם שאמרה שיש לה 30,000 משרות פנויות. לאחר ארבע שעות נאלצנו למחוק את המודעות מהאתרים, בגלל שעומס הפניות שהגיע אלינו היה גדול מדי. הנתונים תומכים בהצלחת התוכנית: הצורך בקרב הערבים, הרצון אצלנו, ולגבי הצלע השלישית - כלומר, המדינות הקולטות - במדינות כמו קנדה אמרו לי ש"מי שיגיע עם חמישים אלף דולר בכיס יתקבל על שטיח אדום". צריך להבין שהעולם של ימינו משווע לידיים עובדות, ועכשיו השאלה היא את מי יקבלו: את המהגר הסודני שבנה בקתות בוך, או את המהגר מרמאללה שבנה את עזריאלי ויגיע עם עשרות אלפי דולרים בכיס. יש גם הצהרות מפורשות של ראשי מדינות נוספות, למשל נשיאת ברזיל הענקית, שישמחו להמשיך לקבל הגירה מהמזרח התיכון. בכלל, במדינות דרום אמריקה יש אוכלוסיה ערבית ו"פלשתינית" גדולה מאד, והמון מקום וביקוש לעוד. זה שהתקשורת בישראל לא ששה לפרסם זאת, לא אומר שזה לא נכון. אלו עובדות.

יש הגירה ניכרת כבר כיום, למרות האיומים על המהגרים מיו"ש והמצור המצרי על עזה, וברגע שישראל תאפשר הגירה יוצאת - עם הרכוש, ללא סכנת מוות, ועם "סל הגירה" נדיב - אז ברור שההגירה תגבר מאד, ובהחלט יש להם לאן.

ומה עם הפגם המוסרי בהחלת ריבונות על יהודה ושומרון ללא מתן אזרחות מלאה לתושבים הפלסטינים?

אומרים לנו שאין ריבונות ללא אזרחות, אבל זה שקר. ארה"ב כבשה את איי הבתולה ואת פוארטו ריקו, למשל, ולא העניקה אזרחות לתושבים. לישראל, שקמה כדי להקים לעם היהודי מדינה בארץ ישראל, מותר לייצר מעמד אזרחי נפרד, תוך הקפדה על שמירה על זכויות האדם למי שאינם יהודים. ההתנגדות שלנו למתן זכות בחירה אוטומטית למי שאינם יהודים מיד עם החלת הריבונות היא עקרונית, לא תועלתית. מדינת ישראל הוקמה כדי להיות מדינת העם היהודי, ועליה לבטא את העיקרון הזה ולגונן עליו בשיטת המשטר שלה. לא מדובר כלל בפגם מוסרי, להיפך: אזרחות זה עניין יקר, שכל המדינות הכי דמוקרטיות והכי נאורות נותנות אותו בקמצנות זהירה למי שלא נולד זכאי לו. מה שאני מציע בנושא האזרחות לא חורג, ואפילו מקל פה ושם, ביחס למה שמקובל, ומובן-מאליו, ומוסרי, ומשפטי, ומה לא, בכל הדמוקרטיות הנאורות ביותר.

ומה לגבי רצועת עזה?

עזה היא סיפור מורכב, אבל בסוף לא תהיה ברירה והפתרון שם יהיה אותו פתרון. במהלך צוק איתן התנגדתי לכניסה לעזה, אם מטרת הכניסה היא רק יציאה נוספת.

איך לדעתך יגיב העולם לתוכנית הזו?

מדינת ישראל חזקה יותר היום הן מבחינה מדינית והן מבחינה כלכלית, ומעצמות העולם תלויות בה לא פחות משהיא תלויה בהן. כשישראל עומדת על האמת ועל היסודות המוסריים שלה, העולם מקבל את זה. כשהיא נכנעת - קורה בדיוק ההיפך. בשלבים הראשונים יהיה לחץ, ונצטרך לעמוד בו. העולם יגנה, התקשורת תגנה (בעיקר זו הישראלית), אבל אם נזכור שהצדק עמנו, נוכל לגלות גם כושר עמידה, הגיוניים יחלפו והצדק יישאר.

משפחת העצני

סיפוח חלקי אוטונומיה ערבית

אליקים העצני הוא עורך דין ופובליציסט, ממחדשי ההתיישבות ביישוב היהודי בחברון ומראשוני היישוב קרית ארבע. היה חבר ב'הגנה' וממקימי הארגון "שורת המתנדבים" שנלחמה בעוולות חברתיות ובשחיתות פוליטית. כיהן כח"כ בכנסת ה-12 מטעם מפלגת התחייה.

נדב העצני הוא עורך דין, עיתונאי ומגיש רדיו, שימש כיועץ משפטי של "החברה לאיתור והשבת נכסים של נספי שואה". בעז העצני - פובליציסט, ממובילי מטה "חומש תחילה", היה מועמד לכנסת מטעם מפלגת הליכוד.

רציונאל

"אנחנו צריכים לבנות אונייה עם מפרשים. כשאתה יוצא לים אין לך תעודת ביטוח על כיוון הרוח, אבל פרשת מפרשים ואתה יכול לתמרן. הספינה היא הקביעה שזו הארץ שלך, ואתה תתמרן כמה שצריך כדי להשאיר את הארץ אצלנו. מה חשבו הוגי הציונות בשנות העשרים? הם אמרו לעצמם: יש לנו אונייה, אנחנו פורשים את המפרש ומפליגים אל הריבונות היהודית. נתגבר על כל המכשולים - בריטים, דמוגרפיה, מצב ביטחוני. נעקוף אותם, נדלג מעליהם, אבל לא נאבד לרגע אחד את המטרה. היום שכחנו את המטרה, וכל מכשול מכניע אותנו. אסור לשכוח את המטרה: שיבת ציון, החזרת העם היהודי לארץ ישראל לשלטון ריבוני."

- התכנית המוצעת היא לא הטוב בהתגלמותו. כשהמצב לא אידיאלי יהיו גם פתרונות לא אידיאליים.
- ישראל צריכה להכריז על כך שמכיוון שהפלסטינים הפרו בגלוי ובאופן ממושך את הסכמי אוסלו, ההסכמים מבוטלים והיא איננה מחויבת אליהם יותר.
- כל מתווה חייב להתחיל עם פירוק הרשות הפלסטינית. הרשות מעולם לא הפכה לפרטנר ונשארה אש"ף, שמהותו חיסול מדינת ישראל.
- החלוקה לממשלים מוניציפליים אזוריים מפרקת את הקולקטיב הלאומי הפלשתיני ואת השאיפות לממש אותו, אך במקביל גם משמרת את החלוקה השבטית-חמולתית ולכן מאפשרת קיום של מערכת יציבה לניהול חיי היום-יום.

גבולות

- סיפוח מלא של שטחי C והחלת החוק הישראלי בהם, לפי העיקרון של "מקסימום שטח ומינימום ערבים": בקעת הירדן, מדבר יהודה, היישובים הישראליים והדרכים אליהם.
- הקמת אוטונומיה ערבית בשטחי A ו-B.
- ירושלים: סילוק הגדר והכנסת השכונות הערביות כחלק אינטגרלי מהעיר.

אזרחות וזכויות

- תושבים ערביים של השטח המסופח יקבלו מעמד דומה לזה של ערביי מזרח ירושלים: תושבות עם אפשרות לאזרחות ישראלית, בכפוף לבדיקה ביטחונית.
- בשטח המסופח ייבנו תשתיות ויינתנו זכויות מלאות, בהתאם למעמד.
- זכות התושבות תישלל מגורמי טרור ואש"ף.
- מדינת ישראל תעודד עליה יהודית והגירה-מרוצון ערבית.
- ירושלים: "לתת זכויות ולדרוש חובות". שיקום מחנה הפליטים שועאפט, דאגה לשירותים ברמה גבוהה ולאכיפה של השלטון הישראלי בכל התחומים כמו חינוך, מס הכנסה ובנייה.

שליטה בשטח

- נדב: הענקת האוטונומיה תיעשה באופן מדורג. הצעד הראשון הוא הטלת ממשל צבאי על שטחי A ו-B, בדומה לממשל שהיה ערב הסכם אוסלו ב'. לאחר מכן, תוענק אוטונומיה על בסיס אזורי או חמולתי, בהתאם למוכנות של הצד השני. אחרי מתן האוטונומיה יוכרז מצב ביניים של מאה שנה, שבהם יתברר מעמד השטח. מצב הביניים נועד למנוע סיטואציה של סיפוח השטח כולו ואחריו הענקת מעמד נחות לחלק מתושביו. אם יתברר לאחר שהות ארוכה שניתן לספח - השטח יסופח, ואם לא, יימצא פתרון אחר.
- אליקים: ריבונות ישראלית תוחל על כל שטחי יהודה ושומרון, ובהתאם למוכנות הערבית מדינת ישראל תפריש מסך הסמכויות שלה ותעניק אותן לאוטונומיה או אוטונומיות ערביות.
- האוטונומיה תהיה משק סגור ללא תמיכת משלם המסים הישראלי. מדינת ישראל תדאג שהוא יתנהל בצורה תקינה וירוויח מספיק, כך שתנאי החיים של ערביי יהודה ושומרון לא יפלו מתנאי החיים ברחבי מדינת ישראל.

שאלות

אתם מציעים אוטונומיה, אבל בלי זכויות לאומיות. האם אין כאן נגיסה בעקרון הדמוקרטי?

נדב: אני מסכים שאנחנו לא בטוב בהתגלמותו, אבל אני מציע לשפר מאוד את הפן הדמוקרטי יחסית למה שיש היום, וגם למה שהיה בתקופת ירדן. אנחנו, הימין, צריכים לשאוף שתושבי האוטונומיה הערבית ייהנו מהתנאים הכי טובים במזרח התיכון. זו החובה והמשימה שלנו. כמובן שבמבחן האובייקטיבי של זכויות האדם, החיים שלהם ברשות הפלסטינית גרועים הרבה יותר מאשר תחת שלטון ישראל.

מה לגבי לגיטימציה בינלאומית?

אליקים: "כתב המנדט אושרר בסעיף 80 של אמנת האו"ם, ומכיוון שתוכנית החלוקה לא הוכרה על ידי שני הצדדים והערבים פתחו במלחמה, הגורם היחיד שיש לו תוקף לטעון לזכותו ביו"ש הוא העם היהודי - והנציגה של העם היהודי בעולם היא מדינת ישראל, או הסוכנות היהודית. אם כבר, היום יש לנו בעיה הפוכה מול הלגיטימציה הבינלאומית. במשפט הבינלאומי, למצבים דה-פקטו יש כוח נורמטיבי. אם הם נמשכים מספיק זמן הם הופכים לחוק ומשפט. כבר היום יש לרשות לגיטימיות בינלאומית. אם מחר הם בונים שדה תעופה ליד יריחו, ומזמינים נציג דיפלומטי מאיראן לנחות אצלם, מה יכולה ישראל לעשות? כמעט כלום. הרשות היא קדם-מדינה, וצריך לשבור אותה כמה שיותר מהר.

נדב: הקהילה הבינ"ל מטרידה אותי, אבל גם היום אנחנו נאבקים בה כל הזמן, אז אם להיאבק - לפחות להיאבק על הפרמטרים הנכונים.

קרולין גליק

סיפוח עכשיו

עיתונאית, עורכת בכירה ב"ג'רוזלם פוסט", ועמיתה ב"מרכז למדיניות ביטחון" בארה"ב. היתה ממייסדי האתר הסאטירי "לאטמה" ועורכת ראשית בו, חיברה את הספר "סיפוח עכשיו" וזכתה לפרסים רבים על פועלה, ביניהם פרס מוסקוביץ' לציונות.

רציונאל

"אולי אנחנו לא סופרים את הערבים, אבל הם פה. לפני 23 שנים שמנו אותם תחת שלטון אש"ף וחמאס, ומאז אנחנו מדמיינים שהם בעיה של משהו אחר. אבל האמת היא שאנחנו סופרים את הערבים האלה כל יום, בכל דקה, בכל שיקול... הטענה שלי היא שיש סכנה חמורה בהשגת המצב על כנו, או בכל שינוי שיתיר את אש"ף וחמאס בשלטון, כי הם מכונת מוות.

זה משחק סכום אפס: לגיטימציה או לאש"ף או לישראל. הנרטיב שרץ בכל העולם הוא שבאנו לארץ לא לנו, וגנבנו אותה. אם אנחנו אומרים שאנחנו רוצים מדינה פלסטינית מפורזת, אנחנו מוותרים על הנרטיב שאומר שהארץ הזו היא שלנו"

- מדינה פלסטינית ביהודה ושומרון משמעה מיליוני ערבים שזורמים לארץ ישראל כדי לכבוש מחדש את אל-קודס. תוך שנים ספורות המדינה הפלסטינית תהפוך לאסלאמיסטית קיצונית.
- חלוקת הארץ ובמיוחד חלוקת ירושלים רק תקל על הפלסטינים את ניסיון הכיבוש של המדינה היהודית.
- כל דיבור על מדינה או אוטונומיה פלסטינית מכרסמת בלגיטימציה של העם היהודי על ארץ ישראל ונותנת לגיטימציה לאש"ף.

גבולות

- סיפוח מלא, בהדרגה, של כל שטחי יהודה ושומרון.

אזרחות וזכויות

- כל ערביי יהודה ושומרון יקבלו אזרחות ישראלית. לא תותר הגירה של ערבים מארצות אחרות ("פליטים").
- זכות הצבעה תינתן רק למי שלא היה שייך לארגון טרור או למנגנונים של הרש"פ.
- אלו שלא מקבלים זכות הצבעה יהיו תושבי קבע, כמו תושבי מזרח ירושלים, ויהנו משאר זכויות האזרח באופן מלא.

שליטה בשטח

- השליטה הישראלית צריכה להתחיל באזורים שבהם המדינה כבר שולטת, בראש ובראשונה במזרח ירושלים: דרושה אכיפה מלאה נגד טרור בשיטה שעושה אבחנה בין מפרי סדר לחפים מפשע, מיטיבה עם הטובים ומרעה עם הרעים.
- כיוון שאי אפשר להחיל את הריבונות הישראלית באופן מיידי, יש צורך להקים קודם אוטונומיה מורחבת בשטחי הרשות הפלסטינית, שתחליף את הרשות ותכין את הקרקע לאזרח ולשלטונה של מדינת ישראל.
- יש לוודא שגם ישויות זרות הפועלות בארץ, כמו האיחוד האירופי, מצייתות לחוק הישראלי ומכבדות את הריבונות הישראלית.
- יש לצמצם את הסמכות הפלסטינית בתחום החינוך בשטח C - שטח שכבר נמצא בשליטה אזרחית של ישראל.
- יש לפעול כדי ליצור אקלים משפטי מתאים בעולם, ולהרחיב את מארג הבריתות עם מדינות אסיה ואפריקה תוך צמצום התלות הפסיכולוגית והביטחונית שלנו בארה"ב.

שאלות

איך תשכנעי את הישראלי שרואה את הילדים הרוצחים ואת המחבלים, ואומר "אני לא רוצה לראות אותם יותר"?

הם לא הולכים לשום מקום. מחבלת בת 13 - אי אפשר לשנוא באמת, היא רק ילדה. אם היא הייתה הבת שלי הייתי רבה איתה על איפור. אבל היא גדלה שם, ברשות הפלסטינית, והיא רוצה לרצוח יהודי באשר הוא יהודי.

אין פגם מוסרי בתושבות ללא אזרח מלא?

לא. אפשרנו להם לנסות הגדרה עצמית, אבל אם זו בחירה בין שליטה ישראלית לשליטה טרוריסטית, ברור מה עדיף. ברור גם מה עדיף להם, וזה לא מתנשא להגיד שעדיף לנערה הזאת שמי שינהל את בית הספר שלה תהיה מדינת ישראל.

זה לא קולוניאליזם?

מה פתאום! לא מוסרי לגדל ילדים רוצחים. מי שמעדיף את החיים הוא טוב יותר ממי שמציב את המוות כערך עליון. מי שמגדל ילדים רוצחים הוא מפלצת. אנחנו צריכים לעשות הבחנה בין חברה שמקדשת את החיים לחברה שמקדשת את המוות.

מה לגבי החשש לזהות היהודית של המדינה, או מהעלות הכלכלית של סיפוח?

היום אנחנו משלמים כסף לפלסטינים. אנחנו מעבירים להם כספי מסים, והם לא משלמים תמורת החשמל שלהם. אם הם יהיו אזרחים זה יהיה שונה. אנחנו אומרים שנצטרך לשלם על הערבים, אבל זו אשליה - אנחנו כבר משלמים, לרשות עוינת ומסוכנת שמאכילה טרור ומנהלת מלחמה תמידית נגד ישראל. גם זהות המדינה לא צריכה להשתנות. זו תהיה מדינה יהודית עם מיעוט ערבי. לא יהיו כאן חמישים אחוז ערבים, מכיוון שלא נאפשר להם להגר לכאן מחו"ל, נעודד עלייה יהודית, והאורבניזציה של החברה הערבית תשפיע על הדמוגרפיה שלה. אם נדע שזה החזון שלנו ושנאנחנו צועדים לעברו, נוכל להתמודד עם הכול. לאט, בהדרגתיות, אבל יהיה יעד. גם להם יהיה אופק, אופק של שלום ודמוקרטיה ולא של שנאה ומוות.

מה עם הלגיטימציה הבינ"ל?

ברגע שנקבל החלטה שיהודה ושומרון הם חלק מארץ ישראל, נדע להסביר את המצב לעולם. גם היום יש בעיות בינלאומיות, גם היום לא מקבלים את סיפוח ירושלים והגולן. אז מה? וכשישראל נסוגה מעזה, העולם קיבל את זה? המצב רק החמיר.

ריבונות חלקית

ריבונות חלקית

יואב קיש

תכנית האוטונומיה

חבר כנסת במפלגת הליכוד, יו"ר ועדת הפנים של הכנסת ה-20. טייס קרב בעברו, היה ממובילי מחאת המילואימניקים לשוויון בנטל. בעל תואר שני במנהל עסקים.

רציונאל

"לא ארץ נוכריה לקחנו ולא ברכוש זרים משלנו, כי אם נחלת אבותינו, אשר בידי אויבינו בעת מן העיתים בלא משפט נכבשה. ואנחנו כאשר הייתה לנו עת, הושיבנו נחלת אבותינו"
(שמעון החשמונאי)

- התכנית תמנע הקמת מדינת טרור בלב ארץ ישראל מחד, ומאידך תאפשר למדינת ישראל לשמור על אופייה הייחודי כמדינה יהודית ודמוקרטית.
- תכנית האוטונומיה מושתתת על התכנית של ראש הממשלה המנוח מנחם בגין, בתוספת שינויים הנדרשים לאור המציאות המשתנה.
- התכנית שוללת הקמת מדינה פלשתינית וכוללת את ביטולם של הסכמי אוסלו. ההסכמים כבר מבוטלים דה-פקטו כיוון שהרשות הפלשתינית מפרה אותם מדי יום ביומו, הן בפעילותה המקומית הטרוריסטית כלפי ישראל והן בפעילותה הבינלאומית ליצירת דה-לגיטימציה לישראל.
- התכנית היא מורכבת כיוון שהמציאות היא מורכבת, אך היא ניתנת ליישום מיידי.

גבולות

- אף אדם לא יפונה מביתו, לא יהודי ולא ערבי.
- ריבונות תוחל על כ-47% מהשטח, שבו נמצאים היישובים היהודיים.
- בכ-38% משטחי יו"ש, שלא מתגוררים בהם יהודים, תוקם אוטונומיה פלסטינית.
- 15% הנותרים יכוננו שטח I (כלומר שטח ישראל - Israel). יישמר בו מרקם החיים המשותף וייבנו בו תשתיות תחבורה שיחברו בין חלקי האוטונומיה השונים. בשטח I ישנם כיום שלושה-עשר יישובים יהודיים ובתוכם כ-12 אלף נפש, וחמישה יישובים ערביים ובתוכם כ-8.5 אלף נפש.
- תכנית שתבנה במשותף תאפשר התרחבות טבעית של האוכלוסיה הפלסטינית, כולל תכנית מתאר לערים ושכונות חדשות.
- ישראל עומדת על זכותה ותביעתה לריבונות על כל יהודה ושומרון. בודעה כי קיימות תביעות אחרות, ישראל מוכנה לעת עתה להשאיר את שאלת הריבונות בשטחי האוטונומיה פתוחה.
- ירושלים: על מנת לחזק את הרוב היהודי בירושלים, תחום השיפוט של העיר יורחב לירושלים-רבתי ויכלול גם את ההתיישבות היהודית שעוטפת את העיר.

אזרחות וזכויות

- תושבי האוטונומיה הערבית יקבלו מעמד של "תושב אוטונומיה", ובטוח הארוך תחתור ישראל להסדר אזורי שיסדיר את המעמד הזה.
- לא תאושר כניסה של פליטים לארץ.
- ערבי המתגורר ביהודה ושומרון אך מחוץ לשטחי האוטונומיה, יוכל לבחור בתושבות ישראלית או בתושבות האוטונומיה. במידה ובחר בתושבות ישראלית, תעמוד לרשותו אפשרות לקבל אזרחות ישראלית, כמקובל בחוק האזרחות.
- ירושלים: תושבי השכונות שינתקו מירושלים הינם בעלי תושבות ישראלית כיום. בתכנית המוצעת מעמדם לא ישתנה, אך תוצע להם האפשרות לבחור לוותר על התושבות הישראלית ולקבל מעמד של 'תושב האוטונומיה' בדומה לערבים המתגוררים בשטח I ביהודה ושומרון.
- יוצעו תמריצים על מנת להעביר את מערכת החינוך בשכונות שינתקו מירושלים, ממערכת החינוך הפלסטינית למערכת הממלכתית-ערבית.

שליטה בשטח

- הרשות הפלסטינית תפורק ויבוטל המנהל הצבאי הישראלי ביהודה ושומרון.
- האוטונומיה הפלסטינית תונהג בידי מועצה מנהלית שתיבחר על ידי התושבים. סמכותה של המועצה תנבע מתוקף חקיקה יעודית של הכנסת. המועצה תבחר על פי עקרונות הבחירות הדמוקרטיות המתקיימות בישראל.
- העניינים המנהליים הנוגעים לתושבי האוטונומיה יהיו נתונים לסמכותה של המועצה המנהלית. המועצה תקים ותפעיל אגפים המקבילים למשרדי ממשלה: אגפי חינוך, תחבורה, דת, בינוי, בריאות, חקלאות, כספים, מסחר ותעשייה, תיירות, עבודה ורווחה, האגף לשיקום פליטים ואגף למנהל משפטי ופיקוח על המשטרה.
- הביטחון בכל השטח שבין הירדן לים יהיה מופקד בידי מדינת ישראל.
- תוקם ועדה של נציגי ישראל, ירדן והמועצה המנהלית שתסדיר את נושא החקיקה בשטחי האוטונומיה. המועצה המנהלית גם תמנה את אחד מחבריה לייצג אותה בפני ממשלת ישראל למען דיונים בעניינים משותפים. כמו כן, תמנה המועצה נציג בפני ממשלת ירדן בעניינים משותפים.
- ירושלים: תוגש הצעה מיוחדת לניהול המקומות הקדושים תוך הבטחת חופש גישה ופולחן לכל בני הדתות.

המשך

שאלות

האם אתה לא מציע, גרסה מרוככת של הסכמי אוסלו? שטח ישראלי, שטח עם אוטונומיה פלסטינית שיש לו פרלמנט משלו ושטח משותף, כאשר צה"ל הוא הגורם היחיד שממונה על הביטחון (מה שבמידה רבה קורה היום) ואיש לא מפונה מביתו?

ההבדל הגדול בין אוסלו לבין תוכנית האוטונומיה (מעבר לשטחים ולריבונות) הוא שאוסלו נותן תקווה שגויה לערבים לזהות מדינה עצמאית. האוטונומיה מבטלת את הדיון על מדינה נוספת בין הירדן לים.

האם הנכונות לוותר על תביעת הריבונות בשטח האוטונומיה הפלסטינית היא לא הכרה דה-פקטו בזכותם של הפלסטינים למדינה, או לפחות בלגיטימיות של התביעה שלכם למדינה בשטח ישראלי? האם אתה לא מזין אותם וגורם להם לחשוב שה-38% האלה הם סיפתאח שמראה על הכרה בדרישות שלהם?

אני דוחה את החלטת הריבונות על 38% מהשטח מכיוון שכיום זו תהיה טעות. אך גם אם כיום זה עוד לא אפשרי, בעתיד זה יתאפשר אחרי שינוי מאזן הכוחות ואולי בשיתוף פעולה אזורי.

אין פגם דמוקרטי ברעיון לפיו יגורו בשטח ישראל מליוני אנשים שאינם אזרחים של שום מדינה, ואין להם זכות הצבעה בפרלמנט שמקבל את ההחלטות הגדולות על חייהם? האם מהלך כזה יעמוד בביקורת בינלאומית?

ביקורת בינלאומית תמיד תהיה. היא לא תהיה שונה מהביקורת היום כאשר החלטת הריבונות נדחית.

יועז הנדל

צמצום שטח המחלוקת

ראש המכון לאסטרטגיה ציונית, ד"ר להיסטוריה, סא"ל במיל', יוצא שייטת 13. בשנים 2011-2012 כיהן כראש מערך ההסברה הלאומי במשרד ראש הממשלה. מגיש רדיו וכותב טורים עיתונאיים, חיבר מספר ספרים וביניהם "בארץ לא זרועה - מסע ישראלי" ו-"תנו לצה"ל לנצח".

רציונאל

"אין פתרון מוחלט לסכסוך. אי אפשר להשיג שלום עם הפלסטינים, ולא משנה מה נציע להם. סטטוס-קוו הוא כבר לא אפשרות. האינטרס הציוני הוא מקסימום שטח עם מינימום ערבים"

• אין אפשרות לספח את כל יהודה ושומרון הן בגלל הסכנה הדמוגרפית, והן בגלל ההוצאות הכלכליות הכבדות הכרוכות באזרח האוכלוסייה הפלסטינית.

• קווי '67 אינם רלוונטיים. קווי ההפרדה בין יהודים לערבים צריכים להיעשות על בסיס האינטרס הישראלי - במעין "תכנית אלון" מצומצמת.

גבולות

• 30% משטחי יהודה ושומרון, הכוללים גושי התיישבות ואת בקעת הירדן, יסופחו.

• ריבונות פלסטינית מוגבלת קיימת היום בכ-40% בשטחי A ו-B. השטח הזה ישודרג מבחינה מדינית (כלומר, יוגדר כאוטונומיה מורחבת או מדינה מינוס) וישראל תדאג ליצור בו רצף טריטוריאלי, עם גשרים באזורים הבעייתיים: מעלה-אדומים, צומת תפוח וקריית ארבע-חברון.

• השטח הנוותר, כ-30% משטחי יו"ש, בו מתגוררים כ-100,000 יהודים ומספר דומה של ערבים, יוכרז כ"שטח שנוי במחלוקת" או "שטח לא מוגדר", ולא יסופח לאף אחד מהצדדים. זוהי ההגדרה של כל שטחי יו"ש היום, והיא תצטמצם כאמור לכ-30% מהשטח בלבד ותישאר תחת שליטה ביטחונית ישראלית.

• ירושלים: יש לפתח את מזרח ירושלים, בדגש על אזור האגן הקדוש, כחלק מריבונות ישראלית מלאה. בחמש השכונות שמחוץ לחומה ישנה הריבונות המזויפת; באזור הזה תישלל התושבות של תושבי השכונות (כ-120 אלף איש) ויופסק המימון העירוני.

• עזה היא מדינת אויב והיחס אליה יהיה ככזו.

אזרחות וזכויות

• ערבים שיסופחו יקבלו אזרחות מלאה.

• ירושלים: מדינת ישראל תצטרך לקבל החלטה לגבי השכונות שיוצאו מירושלים אם השטח הוא חלק מ"עוטף ירושלים" - כלומר, רשות מוניציפלית חדשה - או חלק משטחי הרשות הפלסטינית.

שליטה בשטח

- כבר היום, האוטונומיה הפלסטינית היא למעשה מדינה מפורזת לפי כל ההגדרות של מדעי המדינה. הרשות העתידית רשאית להגדיר את עצמה בכל שם שימצא חן בעיניה.
- השליטה הפנים-פלסטינית תהיה בנושאים מדיניים וכלכליים, אך הביטחון וההחלטה על סוגיית הפליטים תישאר בידי ישראל.
- הר הבית יוכרז כשייך למדינת ישראל, תוקם בו תחנת משטרה ישראלית וליהודים יוקצה שטח שבו יהיה להם חופש פולחן מלא.

שאלות

אם אין לשטח הפלסטיני מעברים או שדה תעופה אתם בעצם סוגר אותם. יש לכך תקדים בעולם?

בוודאי. ביפן ובגרמניה זה היה ככה. יש מדינות שהפסידו במלחמות, ובשטחן יש נוכחות של צבאות זרים. אנחנו לא צבא זר. השליטה הביטחונית היא הכרחית אחרת נמצא עצמנו שוב ושוב במעגל שפיכות דמים.

האם מתן לגיטימציה למדינה פלסטינית הוא לא מהלך הרסני?

היום הפלסטינים נוהגים כמדינה וכך מתייחס אליה העולם. כל מנהיג שבא לבקר בישראל מבקר גם ברמאללה. המילים לא משנות דבר; מה שמשנה הוא השליטה הביטחונית, השמירה על הקרקע וההפרדה האפשרית בינינו לבין הפלסטינים - כזו שמונעת מדינה עצמאית אבל מאפשרת מקסימום הפרדה מדינית. התוכנית שלי לא מושלמת, היא פרקטית, כי בעיניי הימין הישראלי חייב להציב תוכנית.

ישראל אומן

אוטונומיה ערבית והפרדה מוחלטת

מתמטיקאי, זוכה פרס נובל לכלכלה ופרסים רבים נוספים. תחום מחקרו העיקרי הוא מצבי עימות וקבלת החלטות. פרופסור אמריטוס באוניברסיטה העברית, חבר "חוג הפרופסורים לחוסן מדיני וכלכלי".

רציונאל

*"יהיו למעשה שתי ישויות נפרדות...
הדבר היחיד שיישאר בידינו יהיה הביטחון,
ומלבד זה הכל יהיה בידיהם."*

גבולות

- אף אדם לא יועבר מביתו, יהודי או ערבי.
- תוקם ישות ערבית מפורזת שתהיה לה האחריות על כל תחומי החיים של הערבים, מלבד ביטחון. שטחה יכלול את כל, או כמעט כל, היישובים הערביים ביו"ש.
- החלק של יו"ש הכולל את היישובים היהודיים יסופח למדינת ישראל.
- יוקמו שתי רשתות כבישים נפרדות ביו"ש, ערבית ויהודית. בהצטלבות כביש ערבי עם יהודי, אחד יעבור מעל לשני, ללא אפשרות מעבר ביניהם. אפשר להעמיד מספר קטן של חיילים או שוטרים בכל הצטלבות כזאת.
- יושארו מעברי גבול בודדים שבהם אפשר יהיה לעבור מהישות הערבית למדינה היהודית.
- ירושלים תישאר ישראלית. השכונות שמחוץ לגדר יועברו לישות הערבית, ואפשר גם לשקול להזיז את הגדר כך שהישות הערבית תכלול עוד שכונות ערביות.

אזרחות וזכויות

- ערבים יהיו אזרחי הישות הערבית.
- ערבים שיסופחו למדינת ישראל יקבלו אזרחות וזכויות מלאות.
- לא תותר כניסת פליטים ערבים. אם המצב בעתיד ישתנה - הנושא ייפתח לדיון שוב.

שליטה בשטח

- לישות הערבית תהיה האחריות המלאה על כל תחומי החיים האזרחיים.
- השליטה הביטחונית בכל המרחב תישאר בידי ישראל.

שאלות

יש לזה תקדים בעולם?

בגרמניה, בזמן רפובליקת ויימאר, פרוסיה המזרחית הייתה מבודדת, באמצע פולין. אני מציע לקחת את זה קצת הלאה - לא בידוד מוחלט אלא כבישים והכי חשוב - בלי מחסומים. אני מדבר עם ערבים, המחסומים הם אחד הדברים שמפריעים להם הכי הרבה.

הטענה היא שכל עוד אתה קובע את הגבולות ואתה שולט בביטחון, אתה בעצם כולא אותם.

גבולות יש לכל מדינה. גם אזרחי ארה"ב כלואים בתוך הגבולות שלהם. שליטה ביטחונית? כן! עד שיירגעו, אם יירגעו. רק ביטחונית.

אתה מציע מדינה פלסטינית מפורזת? זה לא אפרטהייד?

הרעיון שצריך רציפות טריטוריאלית היה נכון לפני מאה-מאתיים שנה, היום הוא לא רלוונטי. כולם צועקים 'אפרטהייד', אבל זה לא אפרטהייד אלא הפרדה. גם בין קנדה לארה"ב יש הפרדה. הרציפות הטריטוריאלית לא צריכה להפריע.

נפתלי בנט

'תכנית מרשל' ישראלית ביהודה ושומרון

יו"ר מפלגת הבית היהודי, שר החינוך והתפוצות בכנסת ה-20 וחבר קבינט. היה מנכ"ל מועצת יש"ע ומייסד תנועת "ישראל שלי". יוצא סיירת מטכ"ל ויזם היי-טק, היה פעיל ב"מחאת המילואימניקים" ולאחר מכן כיהן כראש המטה של ראש האופוזיציה דאז, בנימין נתניהו.

רציונאל

"הסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא לא סך מדינת ישראל. יש לנו עוד הרבה תחומים ומשימות, והמפתח הוא לעמוד חזק... כל אדם, משפחה ואומה חיים לאורך שנים עם בעיות בלתי פתורות. אדם עם סוכרת נעורים יכול לחיות חיים טובים עם בעיה לא פתורה. הוא מנהל את זה. יש משהו ילדותי בהתעקשות שכל בעיה היא בת פתרון, והרבה פעמים כשאתה חותר לפתרון המושלם אתה מביא לאסון. זה משהו מערבי מאוד, לחשוב שכל דבר הוא פתיר. השגיאה הגדולה היא להפוך עצמך לבן ערובה של הדבר האחד שאתה לא יודע לפתור."

- התכנית לא מקודשת בפני עצמה. היא מציגה מסגרת למדיניות ארוכת-טווח וצריכה תמיד להיות פתוחה למחשבה ולשינוי. עם זאת, יש מספר עקרונות מנחים:
- ריבונות ממערב לירדן לא תימסר לגורם שאיננו מדינת ישראל.
- האחריות הביטחונית על כל השטח שבין הירדן לים תישאר בידי ישראל.
- לא יהיה ויתור על אדמה ולא יפוננו יישובים יהודיים.

גבולות

- שטחי C יסופחו באופן הדרגתי, ובראשם מעלה אדומים וגוש עציון. תינתן אוטונומיה אזרחית לערביי שטחי A ו-B. אף אדם לא יגורש מביתו.
- באוטונומיה לא יהיה רצף טריטוריאלי אך יהיה רצף של תנועה ותחבורה. כל ערבי יוכל לנוע בחופשיות ברחבי יהודה ושומרון בלי לעבור במחסום. כדי לאפשר זאת, תיבנה מנהרה או גשר שיחברו את אזור רמאללה (בנימין) לאזור בית-לחם (יהודה).

אזרחות וזכויות

- ערביי שטח C שיסופחו יקבלו אפשרות לאזרחות או תושבות ישראלית.
- בתי ספר ערביים באזורים המסופחים יקבלו אפשרות לגשת לבגרות ישראלית, או להציע לתלמידיהם את האפשרות הזו לצד האפשרות להיבחן בבגרות הירדנית.

- תושק "תכנית מרשל" ישראלית ביו"ש: פיתוח תשתיות משותפות והשקעה בתשתיות תחבורה; הפיכת כביש 60 לאוטוסטרדה; הקמת מסלול תיירות מיוחד, חוצה-גבולות (עם בידוק בכניסה בלבד), שיכלול את חיפה, נצרת, שכם, ירושלים ובית-לחם; תיבחן אפשרות להקמת נמל יבשתי ביו"ש, והקצאה של מספר רציפים בנמל חיפה לסחר פלסטיני, שניהולם יהיה בידיים פלסטיניות והאחריות הביטחונית בהם תהיה בידי ישראל.
- ייבנו עוד ערים ושכונות במתכונת של רוואבי - ערים מודרניות עם בניה לגובה.
- ירושלים: דגש מיוחד על שירותים לאזרח ועל אכיפת חוק במזרח ירושלים, במיוחד באזור עוטף העיר העתיקה. משילות בירושלים היא דגם למשילות בכל השטחים שיסופחו.

שליטה בשטח

- הערבים בשטחי A ו-B יבחרו את השלטון שלהם בעצמם. כרגע זו הרשות הפלסטינית, שישראל מתחזקת, אך נפילה שלה לא צריכה לאיים עלינו.
- לעת עתה לא יוקם שדה תעופה פלסטיני. אם יוקם כזה בעתיד, לא תוגבל כניסה ויציאה של פלסטינים אך תישמר שליטה ישראלית בנושאי כניסת פליטים וביטחון.

שאלות

אתה בעצם מקבע את הסכמי אוסלו.

אני לוקח את המציאות כפי שהיא. אני לא יכול להמציא את ההיסטוריה מחדש ואני לא הולך לדיונים תיאורטיים.

אז השמאל צדק?

חלקית. ב-1995 הייתי מפקד פלוגה באזור רמאללה, כשהיינו צריכים רק פלוגה אחת לשלוט שם. רבין ופרס הגיעו במסוק לצפות על סלילת כביש עוקף רמאללה, שהוא היום ציר תחבורה ראשי. אני זוכר את ההתנגדות העצומה של ההתיישבות לכבישים האלה. טעינו. אנחנו טועים לפעמים, וזה בסדר. בדיעבד הכבישים העוקפים הוכחו כגורם הכי גדול לצמיחה מואצת של ההתיישבות.

אתה משאיר כאן תושבים בלי זכויות פוליטיות. זה אפשרי ומוסרי בכלל בעולם המודרני?

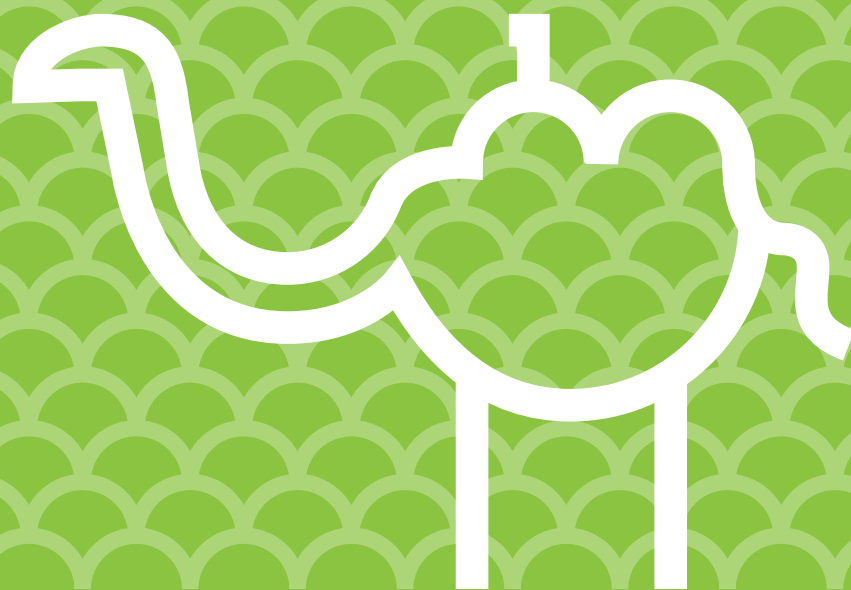
אני כופר באמירה הזו. אם יש גוף ששולט באזור מסוים, נבחר בבחירות דמוקרטיות בידי הציבור שלו, יש לו פרלמנט ואף אחד אחר לא מתערב בו, אלה זכויות פוליטיות. אני אמנם שולט ביטחונית ודמוגרפית, אבל אין לי שום רצון לתכנן להם את החיים. ב-2006 היו בחירות דמוקרטיות ביו"ש ובעזה. נכון, זו לא מדינה, אבל יש תקדימים עולמיים למצבים מורכבים. הניסיון המערבי בן מאה השנים לכפיית מדינות לאום - קורס. אז במקום היחיד במזרח התיכון שבו העסק עובד לא רע, בישראל, דווקא פה נדפוק הכול?

איך מתמודדים עם העולם שיקבל את התוכנית?

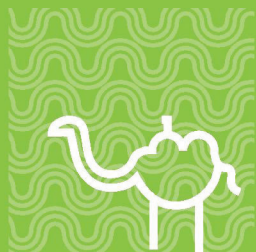
בשיחות עם דיפלומטים, הסכסוך הוא אף פעם לא הנקודה הראשונה שעולה. הדבר הראשון שעולה הוא החדשנות הישראלית, הדבר השני הוא איך מתמודדים עם טרור ונשאים מדינה דמוקרטית, והנקודה השלישית היא ביטחון סייבר. אי שם בנקודה הרביעית או החמישית נכנס הנושא הפלסטיני, כשהם אומרים 'אנחנו לא מקבלים את הבנייה בהתנחלויות', ואני עונה להם 'בסדר, גם אצלכם יש דברים שלא מוצאים חן בעיניי, הבנתי'.

אתה לא מפחד מסנקציות בינלאומיות?

האם זה איום? כן. אני אגיד רק משפט אחד: מאז שהחלה תנועת החרם ב-2006, התוצר שלנו בערך הכפיל את עצמו. במלחמת התודעה אנחנו צריכים להילחם, אבל לא בגלל סנקציות או חרם אווירי על הגוף ועל הלב שלי, שהם הארץ שלנו.

תוכנית אזורית

תוכנית אזורית

— אמיר אביבי ובנג'מין אנטוני — **"פתרון המדינה החדשה"** **ברצועת עזה**

THE NEW STATE SOLUTION

בנג'מין אנטוני הוא יליד אנגליה, בוגר אוניברסיטת מנצ'סטר, קצין במיל' ממלחמת לבנון השנייה ועד צוק איתן. מייסד ארגון Our Soldiers Speak ("החיילים שלנו מדברים") שמפגיש בכירי צבא וקובעי מדיניות ישראלים עם סטודנטים ברחבי העולם, ויועץ קבוע לחברי סנאט, בית הנבחרים האמריקאי ובכירים באקדמיה. הוא מרצה בפני שדולות ופדרציות יהודיות כמו AIPAC ו-CUFI, ומייסד יוזמת ה-New State Solution.

אמיר אביבי הוא תא"ל במיל', לשעבר מפקד בית הספר להנדסה צבאית, סגן מבקר מערכת הביטחון ומפקד חטיבת שגי, המופקדת על הנגב וגבול מצרים. בעל תואר ראשון ושני במדעי המדינה ותואר שני במנהל עסקים, בוגר המכללה לביטחון לאומי. אביבי הוא מנהל יוזמת ה-New State Solution.

רציונאל

"אנחנו רוצים מדינה פלסטינית ריבונית בלי שום מגבלות שחיה לצידה של מדינת ישראל ולא בתוכה. פתרון אמיתי ובר קיימא שיהיה אפקטיבי גם עוד 500 שנה, ולכן הפתרון לא יכול להיות על שטח ברוחב של 70 ק"מ עם שתי מדינות שקולטות עליה והגירה. צריך להביא עוד שטח לדיון. פתרון שתי המדינות כפי שאנחנו מכירים אותו מתעלם מעזה... אנחנו אומרים, בואו נתחיל מעזה"

- החשש מדמוגרפיה הוא למעשה חשש ממתן זכות בחירה לפלסטינים ביהודה ושומרון. התכנית הזו מנטרלת את האיום הטמון בכך שמיליוני פלסטינים יהיו בעלי זכות בחירה בישראל.
- אם תהיה מדינה פלסטינית בעזה, גם הסוגיות המשפטיות והאזרחיות ביהודה ושומרון יהיו משמעותיות פחות, כיוון שתהיה לפלסטינים אופציה ליהנות מכל הזכויות האזרחיות במדינה משלהם.

גבולות

- רצועת עזה תורחב דרומה: עד עשרה אחוזים משטחי סיני - שטח השווה בגודלו לשטחי יהודה ושומרון, ועשיר במשאבי טבע - יסופחו לרצועה. בשטח הזה תוקם מדינה פלסטינית.
- שטחי האוטונומיה של הרשות הפלסטינית ביהודה ושומרון (שטחי A ו-B) יישארו בידיים פלסטיניות, וישראל תוכל לבחור אם להחיל עליהם את החוק הישראלי או להשאיר אותם, באופן זמני או קבוע, כשטח אוטונומי.
- מעברי הגבול אל המדינה החדשה וחזרה ממנה לשטח ישראל יעשו דרך מעברי גבול בינלאומיים רגילים.
- ירושלים היא בירת ישראל ולא תחולק. הפלסטינים יצטרכו להגדיר בירה חדשה במדינה החדשה בעזה וצפון סיני.

אזרחות וזכויות

- תושבי יהודה ושומרון הערביים יקבלו תמריצים כדי לעבור למדינה החדשה. במידה ויחליטו להישאר - זכות הבחירה שלהם תמומש בפלסטין.
- ההנהגה הפוליטית הפלסטינית, תהא זו הרשות הפלסטינית או גוף אחר, תשב בפלסטין. במידה ויו"ש תישאר אזור אוטונומי פלסטיני, יהיה בה ממשל מקומי.
- מדינת ישראל תשמור על חופש דת במקומות הקדושים.

שליטה בשטח

- החוק הישראלי יוחל בכל רחבי מדינת ישראל, כולל יהודה ושומרון עם הגדרה של אופי האוטונומיה הפלסטינית ביהודה ושומרון - באופן שתראה ישראל להגדיר אותו.
- פלסטין החדשה תהיה בעלת ריבונות מלאה בכל התחומים שבשטחה.

שאלות

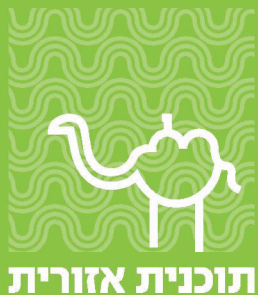
סיני היום נמצאת בשטח מצרים. מה יגרום לה להסכים להעניק את השטח לפלסטינים?

מצרים במצב קשה היום: יש רעב גדול, מצוקה ביטחונית וכלכלית ואובדן ההנהגה בעולם הערבי ובוודאי בסיני, שהצפון שלה נשלט כמעט לגמרי על ידי דעא"ש. מצרים גם ככה מתקשה לממש שם ריבונות. בשנים האחרונות ירד מעמדה של מצרים במזרח התיכון ובעולם כולו. ההחלטה של טראמפ לבקר בסעודיה גם היא סימן רע והמצרים זקוקים נואשות לעזרה ושינוי במעמדם. אם העולם יציע להם דיל בו מצרים תקבל סיוע ומנגד תינתן לה הזדמנות להיות מי שמאפשרת לפלסטינים לממש את החלום שלהם למדינה, זה יכול להתממש.

הזכרתם את דעא"ש באזור. איך מנטרלים את האיום הזה?

צריך לחסל את דעא"ש בסיני בצורה ממוקדת. זה מצליח באזורים אחרים כשמחליטים לעשות את זה ואפשר להשתלט גם בסיני על האיום הזה. להבדיל מאזורים אחרים, מיגור הבעיה בסיני לא תוביל ללידה של בעיה אחרת, ושם אין איראנים שייכנסו לוואקום. אם מטפלים באופן ממוקד בבעיה, המשימה מובילה לפתרון - וזו, אגב, עוד סיבה טובה שמצרים תקבל את הרעיון. אחד הדברים המעניינים הוא לצפות בגוגל אירט' בלילה על האיזור ובמקביל לראות את איזור ישראל, שמאוד צפוף ומואר בזמן שבסיני חושך. בסיני יש אוכלוסייה מועטה, המורכבת בעיקר ממשפחות של בדואים שהתפצלו בין עזה וסיני אחרי ההסכם עם הבריטים ב-1906. זו הסיבה ההרכב התרבותי שם מאוד דומה להרכב הפלסטיני.

המשך ←

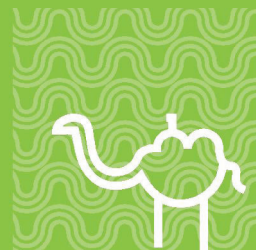

איך אתה מתכוון לשכנע את הצדדים?

הצוות שלנו, שעוסק בפתרון הזה ומורכב מקצינים בכירים במיל' ניתח לעומק את האינטרסים של כל הצדדים. לכל הצדדים ובכלל זה העולם המערבי, העולם הסוני ובפרט המצרים והפלסטינים יש אינטרסים מהותיים שניתן לקדם דרך הרעיון הזה. בעולם המערבי הרעיון מתקבל יפה מאד וקל להראות שמה שאנחנו מציעים זו מדינה פלסטינית ריבונית וחופשייה בשונה מאוסלו. העולם הסוני רוצה להתקרב לישראל ולהיערך לאיום האמיתי בעיניו, איראן. כולם מבינים היום שעזה במצב קשה ושצריך לתת מענה רחב לבעיה זו. קשה לי לראות 2 מיליון פלסטינים בעזה שמתנגדים לרעיון שלמעשה מציל אותם. היום האינטרס של התושבים הפלסטיניים ביהודה ושומרון הוא להתקרב כמה שיותר לישראל ולהשתלב בכלכלה. האינטרס שלנו הוא שזה יקרה אך שתהיה להם אזרחות פלסטינית. הפתרון שלנו נותן לכולם מה שהם באמת רוצים.

אתם חושבים שהעולם ישתף פעולה על היוזמה?

אנחנו מציגים את התוכנית בעולם כבר יותר משנה. הצגנו בפני חברי קונגרס ויועצי מדיניות בכירים, הפרלמנט הבריטי, מזכיר המדינה הפולני, ומכוני מחקר בארה"ב ובאירופה. היינו בעשרות אוניברסיטאות בארה"ב ובאירופה ונפגשנו גם עם סטודנטים מכל העולם שהגיעו לארץ. יש משיכה רבה ופתיחות לרעיון מכל הקשת הפוליטית בחו"ל. אנחנו יודעים להגיד לא ב-99% אלא ב-100% שיש פתיחות אדירה לרעיון מכל צדדי הקשת הפוליטית, יהודים ולא יהודים, שמאל וימין, סטודנטים ואנשי ממשל, ליברלים, קונסרבטיבים ומה לא. עם כזו תמיכה גורפת בחו"ל אנחנו יכולים להגיע לפוליטיקאים בארץ ולהגיד להם שיש עם מי לדבר. ויש גם עניין רב בעולם הערבי.

תוכנית אזורית

יגאל כהן-אורגד

אוטונומיה פלסטינית עם שותפות ירדנית

נגיד אוניברסיטת אריאל, בעל תואר ראשון בכלכלה וחינוך, ותואר שני בכלכלה ומנהל עסקים. היה שר האוצר בממשלת שמיר וכיהן כדירקטור במגוון חברות וביניהן בזק, חברת החשמל ובנק לאומי. זוכה פרס מוסקוביץ' לציונות לשנת 2013.

רציונאל

"כמעט אין לי ספק שבטווח הזמן הארוך נגיע ליחסי שלום בינינו ובין האוכלוסייה הערבית ושכנותינו. זה יתאפשר רק כשהפלסטינים יבינו שהם לא יכולים להגיע לעסקה טובה יותר. מהבחינה הזו אוסלו הסיג אותנו לאחר ב-20-30 שנה, כי הוא יצר אצל הפלסטינים את ההרגשה שאפשר ליישם את תורת השלבים - שבה השלב הראשון הוא מדינה פלסטינית בגבולות 67' והשלב השני הוא מדינה פלסטינית בכל ארץ ישראל. לכן, התנאי ההכרחי אך הלא מספיק לפתרון כלשהו הוא שהפלסטינים יבינו שתורת השלבים איננה רלוונטית, ומה שאנחנו מציעים להם הוא העסקה הטובה ביותר שהם יוכלו להשיג."

- ישראל לא צריכה לסגת משטחה אך גם לא בהכרח לספח.
- הרשות הפלסטינית מזיקה, והקמת רשות פלסטינית חלופית היא רעיון גרוע.
- השיח הוא עקרון חשוב. חייבים להציג את התכנית באופן פומבי כדי לדבר על פתרונות חלופיים.

גבולות

- שום שטח לא יסופח למדינת ישראל. תהיה עדיפות להתיישבות יהודית בשטחי C, ועדיפות להתיישבות ערבית בשטחי A ו-B. ישראל וירדן ינהלו במשותף את המרחב ביהודה ושומרון.
- ישראל תציע למצרים להוסיף לרצועת עזה שטח מסיני לצורך קליטת פליטים, ובתמורה תעביר לה רצועה דקה בקו הגבול הנוכחי, והטבות נוספות.

אזרחות וזכויות

- היישובים הערביים יהיו תחת ריבונות ירדנית, והיישובים היהודיים יהיו תחת ריבונות ישראלית. לחברון, שהיא מקרה מיוחד, יימצא פתרון נקודתי.
- בתוך ירדן יהיה ביטוי פוליטי לגיטימי לאוכלוסיה הפלסטינית שגרה ביו"ש, והם יצביעו פעמיים: לפרלמנט הירדני ולרשות המקומית הפלסטינית - שתחליף את הרשות הפלסטינית של היום.
- תיבנה מערכת כבישים מג'נין לחברון, שתיצור רצף תעבורתי אחד ותחסוך את הצורך לעבור מחסומים.
- ישראל תטפל מיידית, תוך עבודה משותפת עם הירדנים, בתשתיות מים וביוב ובשיקום מחנות פליטים.
- כמו כן, ייבנו אזורי תעשייה משותפים ליהודים וערבים, כמו ברקן.

שליטה בשטח

- השליטה בביטחון ובמעברים תישאר בידי ישראל.
- בנושאים האחרים כמו מים, קרקע והתיישבות - צריך לדון עד שיושג הסכם.
- ישראל היא האחראית על השקעה בשטח ופיתוח שלו, מתוך מבט לעתיד.
- למשל: הנחת צינורות גז ביהודה ושומרון לקראת תחילת תהליך הפקת הגז.

שאלות

כיום יש הסדר דומה בהר הבית: ירדן מעורבת וכך גם הוואקף המוסלמי והרשות הפלסטינית. הניסוי הזה לא הצליח, אז למה לתלות תקוות בערבו כזה, אבל בהיקף גדול בהרבה?

הר הבית הוא סופר-קוסמוס מבחינת המורכבות שלו, אבל מיקרו-קוסמוס מבחינת השטח. מה שהיה בהר הבית לאחר מלחמת ששת הימים הוא לא הסכם כפי שאני מדבר עליו, אלא הסרת אחריות וחוסר רצון לממש את הריבונות שלנו. זו לא דוגמה טובה בהכרח, כי זה מקום שמדליק את המזרח התיכון באופן שעשר בארות בדרום הר חברון לא מדליקות. המודל שאני מציע מבוסס על ההנחה ששני הצדדים הגיעו למסקנה שהם רוצים לחיות עם ההסכם הזה. בהר הבית אף אחד לא רוצה לחיות עם ההסכם, ולכן הוא על סף פיצוץ כל הזמן.

למה שהירדנים יסכימו להסדר?

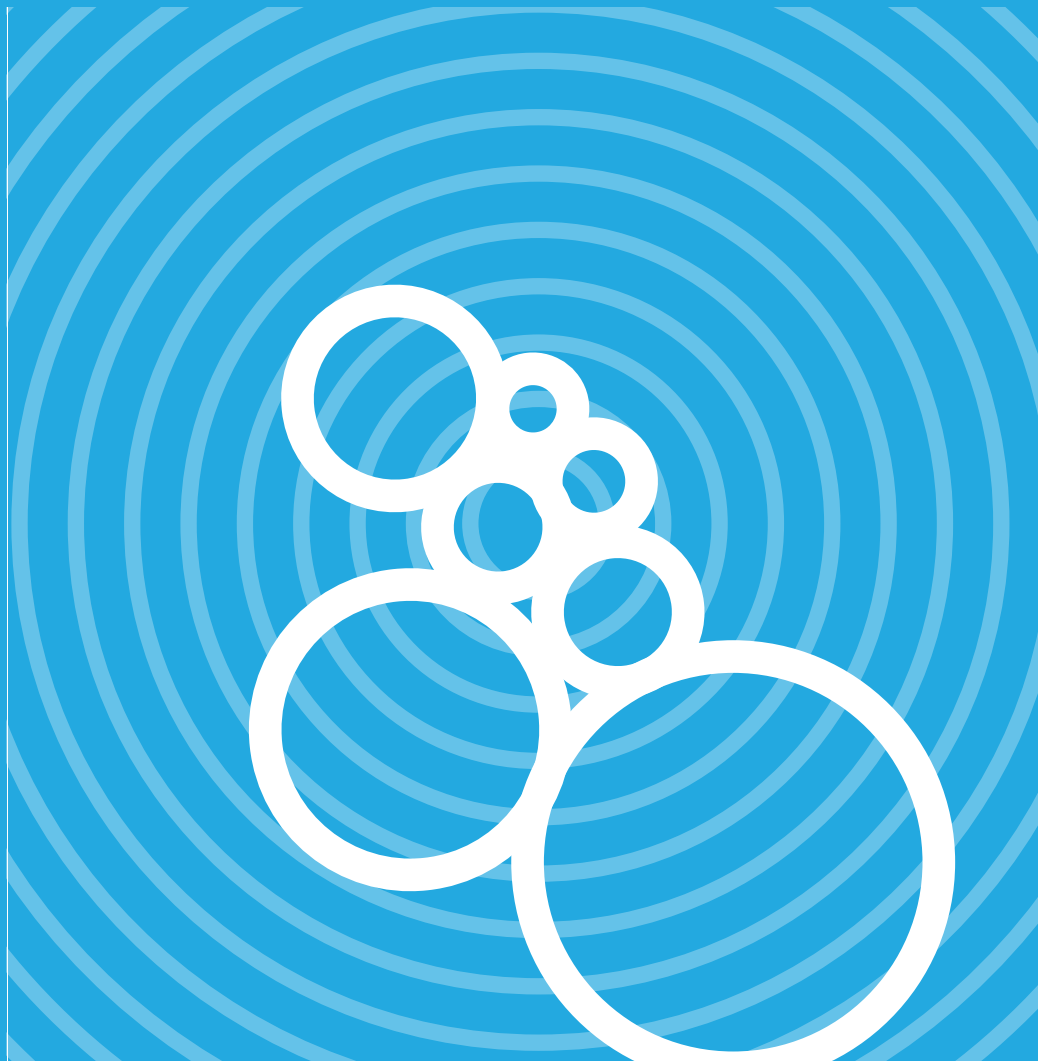
לדעתי לירדן יהיה עניין בפתרון שקודם כול ימנע את קיומה של מדינה פלסטינית חמאסית. מדינה כזו היא איום על ירדן במתכונתה הנוכחית. היום אנחנו נותנים לירדן רשת ביטחון, וגם נציע לירדן גישה לים התיכון והטבות כלכליות, כולל מים, ופתרון בינלאומי לבעיית הפליטים שלהם. הפחד של הירדנים הוא להיראות כבוגדים שמשתפים פעולה עם היהודים. לכן צריך קודם ליצור את העובדות בשטח - כבישים, מים, כלים כלכליים ועוד. אני מודה שיש פה גם בעייתיות מבחינת הירדנים, ואם התוכנית הזו תפורסם מחר בבוקר הם יצאו נגדה באופן חד-משמעי ותקיף.

על רקע המצב הרעוע במזרח התיכון בכלל ובירדן בפרט, האם יש ערך בכלל למסמך שנחתום עם הירדנים, בטח כשהוא כל כך מורכב ומסובך?

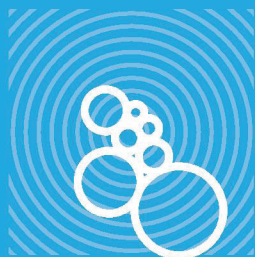
הביטחון, שהוא הדבר החשוב ביותר, נשאר בידינו. אנחנו ממשיכים לשבת על נהר הירדן, ובזכות המונופול על הכוח הצבאי - כוחנו לא יאבד מעוצמתו אם תהיה הפיכה בירדן.

האם העולם יקבל את ההסדר שאתה מציע?

כדי להטמיע את התוכנית צריך קודם כל להגיע ללב של המרכז הישראלי וללב של יהדות ארה"ב. זה לא תנאי מספיק אבל זה תנאי הכרחי. יש כמה היבטים חשובים: התוכנית מבטיחה את צרכי הביטחון החיוניים שלנו, ומבחינה ערכית היא מעניקה לפלסטינים זכויות פוליטיות.

תוכנית מחודזית

תוכנית מחזית

ד"ר מרדכי קידר — שמונה אמירות פלסטיניות

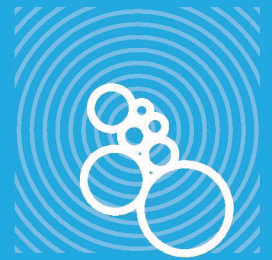
מזרחן ומרצה לערבית, יו"ר "חוג הפרופסורים לחוסן מדיני וכלכלי" ובעבר יו"ר "מוניטור האקדמיה הישראלית". כותב ומתראיין רבות בתקשורת הישראלית והבינלאומית, באנגלית ובערבית.

רציונאל

"כל מי שמנסה לפתור את בעיות המזרח התיכון באמצעות שיטות ומנגנונים אירופיים דומה למי שמנסה לתקן את השברולט שלו בחנות אופניים. את הבעיות במזרח התיכון צריך לפתור באמצעות השיטות של המזרח התיכון. אבני היסוד של הדמוקרטיה המערבית מעוררות אלרגיה בחברות אסלאמיות."

שלום במזרח התיכון לא ניתן למי שרוצה ומתחנן לשלום, ובוודאי לא למי שרוצה שלום עכשיו. שלום ניתן רק למי שאינו מנוצח: למי שיש לו כוח, ורצון ונכונות להשתמש בו. שכניו נותנים לו שלום לא מתוך אהבה אלא מתוך הבנה שמחיר האי-שלום גבוה מדי עבורם."

- הסכסוך הוא דתי ואין פתרון דתי כל עוד מתקיימת מדינה יהודית עצמאית.
- דרושה הסתכלות סוציולוגית על החברה הערבית והתאמת המסגרת המדינית למתווה המתאים לאופי שלה. דגם מצליח מהמערב לא יצליח במזרח התיכון כי התרבות פה שונה.
- יש כיום שני סוגים של מדינות ערביות: כושלות ומצליחות. הסוג הכושל, נכשל כי הוא צירוף מלאכותי של שבטים, קבוצות אתניות, דתיות ו/או עדתיות. אפשר לראות את הדגם הזה בסוריה, בעיראק, בלוב, בסודן, בתימן ועוד. אין במדינות הללו נאמנות למדינה המודרנית אלא לקבוצה המסורתית, והזהות המאחדת של המדינה המודרנית נכשלה בניסיון להחליף את הנאמנויות המסורתיות הסותרות. גם אצל הפלסטינים זה המצב: התרבות בעזה דומה מאוד לתרבות הבדווית, וביהודה ושומרון כמעט אין בדווים, רק עיר וכפר. גם חתונות בין הערים וערבוב בין עיר לכפר הם דברים נדירים.
- הדגם השני בעולם הערבי, הדגם המצליח, הוא אמירויות המפרץ. מדובר במדינות יציבות ולא בגלל הנפט, אלא כי בכל אמירות יש שבט אחד דומיננטי ועוד קבוצות קטנות ונטולות שאיפות שלטוניות. מנהיגות האמירות היא אותה משפחה שהנהיגה את השבט כבר מאות שנים, ולכן המדינה נתפסת כשייכת לכולם ואף אחד לא פועל נגדה.
- הרשות הפלסטינית היא פיקציה כיוון שגם היא צירוף מלאכותי של שבטים, ולא בלי סיבה כף רגלו של אבו-מאזן כבר שנים לא דרכה בחברון, בשכם או בקלקיליה. הפתרון לבעיית הסכסוך צריכה להיות בהתאם למודל המצליח של מדינות ערב, ובמסגרתו כל עיר שהיא בעצם שבט או קבוצת שבטים תקבל שלטון עצמי, עיר-מדינה.

תוכנית מחוזית

גבולות

- יוגדרו הגבולות של שבע אמירויות - ערי מדינה - ברחבי יהודה ושומרון: יריחו, ג'נין, רמאללה, שכם, חברון הערבית, טול-כרם וקלקיליה. האמירות השמינית כבר קיימת בעזה, שם יש כבר ממשלה, מערכת חוק, גבולות ומבנה שלטוני לגיטימי מאז שחמאס השתלטו על הרצועה ביוני 2007.
- ישראל תחיל ריבונות על האזורים הכפריים שמסביב לערי-המדינה ביו"ש, ויוקמו מעברי גבול אל ומערי המדינה.
- ירושלים תישאר בירת ישראל המאוחדת תחת ריבונות ישראלית בכל העיר, כולל בהר הבית.

אזרחות וזכויות

- לכל אמירות יהיה דרכון וממשלה משלה, ומבנה שלטוני וכלכלי שישרת את אזרחיה.
- כל אמירות בנפרד תחתום עם ישראל על הסכם שיסדיר תחומים משותפים כמו כמו מים, חשמל או גישה לשדה תעופה ולנמל ימי.
- מדינת ישראל תסייע בקידום האינטרסים הכלכליים של כל אמירות.
- בעיית הפליטים היא בעיה שנוצרה על ידי מדינות ערב שסירבו לקבל את תכנית החלוקה ופרצו במלחמה נגד ישראל בשנת 1948, יום אחד אחרי שזו קיבלה את עצמאותה. היא נפתרה כמעט לחלוטין, אך מונצחת באמצעות אונר"א - ארגון שצריך לפרק. ישראל תעזור לשקם את מחנות הפליטים אך לא תותר כניסה של "פליטים" מארצות אחרות.
- המרחב הכפרי שיסופח לישראל ביהודה ושומרון כולל כ-10% מהתושבים הערביים באזור זה, ותינתן להם האפשרות לקבל אזרחות ישראלית מלאה.

שליטה בשטח

- כל אמירות תהיה אחראית על השליטה בשטח שלה, ולמדינת ישראל תהיה שליטה במרחב הכפרי שסביב האמירויות.
- שייחים מקומיים וראשי שבטים יעמדו בראש המבנה השלטוני המקומי.
- התנועה במרחב תתאפשר באמצעות ויזות והסדרים חתומים בהסכמים.

שאלות

אתה בעצם לא מציע מדינה אלא מובלעות, כי מדינת ישראל היא עדיין השולטת בשטח.

צריך לקרוא לזה בשם חיובי, שמגיע מתוך העולם הערבי והסוציולוגיה של המזרח התיכון. אלה כללי המשחק. לא נהיה בתוך ערי המדינה אלא נדאג מבחוץ לאינטרסים שלנו ולביטחון. אם יהיה שקט, השמיים הם הגבול. ישבתי על התוכנית הזו עם גורמים ערביים, כולל ראשי שבטים, וכולם אמרו לי שיש בה הרבה היגיון. בוודאי יותר מאי-ההיגיון שעמד בבסיס הקמת הרש"פ.

המקום היחיד שבו התכנית הזו מיושמת - בעזה - לא מעורר אופטימיות.

הם אמנם לא נחמדים אלינו, אבל זה לא משנה את העובדה שהם מדינה. אגב, עזה היא הראשונה שפירקה את החלום הפלסטיני של מדינה מאוחדת, כי היא כבר בשלב אחר מכל הבחירות. תמכתי ברעיון של עזיבת עזה - לא באופן הביצוע, אבל במהות - כי אני חושב שההתיישבות בעזה לא הייתה דבר נכון. רציתי לראות את עזה נפרדת מאיתנו, היא הייתה נטל דמוגרפי וביטחוני גדול מדי.

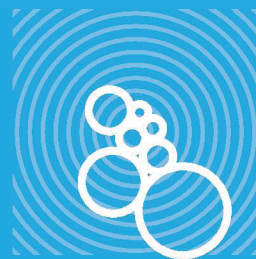
איך יראו החיים הפרקטיים עם חזון האמירויות? ביטחון, סוגיות מים, חופש תנועה...?

אני ארכיטקט, לא מהנדס, ואני רק מתווה את הדגם הכללי. כל דבר בעל משמעות מקצועית - מים, חשמל, דרכים וכו' - יתוכנן על ידי אנשי המקצוע הרלוונטיים. כל דבר ייקבע בהסכמים עם כל אמירות בנפרד. אם הם ירצו להקים פדרציה אין לי בעיה, כל עוד אין להם רצף טריטוריאלי, שמשמעותו רצף טרוריסטי. בעניין הביטחון צריכים לזכור שבכל מקום במזרח התיכון שהחמולות שולטות בו על פי מסורתן, הן זורקות את הג'יהאדיסטים לכל הרוחות, כי הם מאיימים על שלטון החמולה, על היציבות החברתית ועל ההיררכיה השלטונית שלה.

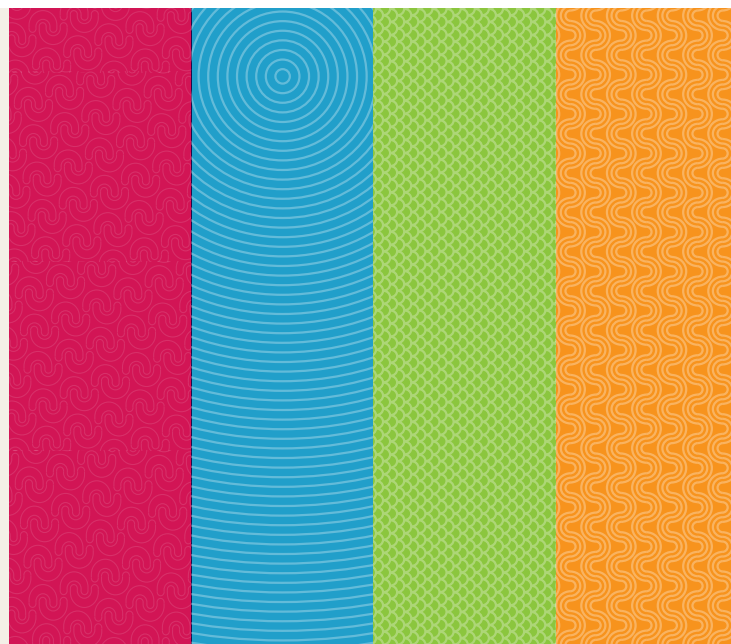
האם לחזון שלך יש היתכנות בינלאומית?

ישבתי לאחרונה עם אחד הנציגים של הדסק המזרח-תיכוני במחלקת המדינה האמריקאית. שאלתי אותו אם יש להם דרך להבטיח שמדינה פלסטינית לא תהפוך למדינת חמאס. הוא נבון וענה: 'לא חשבתי על זה'. עם התוכנית הזו הלכתי גם לראשי המערכת בישראל, כולל יועצים בכירים, והם הסבירו לי שהאמריקאים יבלמו את התוכנית. אבל כשהלכתי לסנאטורים אמריקנים הם אמרו לי שלתכנית יש היגיון וקודם אני צריך לשכנע את ראש ממשלת ישראל.

אבל השאלה החשובה יותר היא האם יש לה היתכנות מקומית, ביהודה ושומרון. התשובה היא בהחלט, שכן כל אחד יודע שאין קשרי נישואין בין ערי יו"ש, כי כל אחד רואה את האחרים כ"לא משלנו". לכל עיר יש מנהיגות מסורתית של החמולות העירוניות, ואלה מנהיגים לגיטימיים בניגוד לפושעים שהבאנו מתוניסיה בראשות רב המרצחים, יאסר ערפאת. אף אחד לא רואה באבו מאזן מנהיג לגיטימי כי הוא איננו בן המקום שכן הוא נולד בצפת. מידי לילה כמעט מתנהלים קרבות רחוב בין השבטים המקומיים של שכם ובין חיילי הרשות, כי היא לא שלטון לגיטימי אלא זרים שהציונים הביאו בטיפשותם.

תוכנית מחוזית

"כל אשר עברי בקרבנו ניתן לנו על ידי ארץ ישראל; כל השאר אשר בנו - איננו עברי. ישראל וארץ ישראל - חד הן, שם נולדנו כאומה ושם בגרנו. וכאשר באה הסערה והטילתנו אל מחוץ לתחומי הארץ, לא יכולנו עוד לגדול, כפי שלא יוכל לגדול עץ שנעקר מן הארץ, וכל חיינו הוקדשו רק לשמירה על ייחודנו
זה שנוצר בארץ ישראל"
(זאב ז'בוטינסקי)

'ישראל שלי' היא תנועת המונים ישראלית המקדמת אקטיביזם ציוני ופרו-ישראלי ברשת ומחוצה לה. על ידי הפצת תכנים ופעולות, ולצד עידוד אקטיביזם בקרב מאות אלפי העוקבים שלה, התנועה מובילה לשינוי שיח ולשינוי מדיניות - בארץ ובעולם. כל יום אנחנו פועלים למען ישראל, למען ההתיישבות, נגד תנועת ה BDS ולמען חיזוק מערכת היחסים בין ישראל ליהדות התפוצות.

בקרר אותנו: www.myisrael.org.il

